ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 5 (505) ◆ Середа, 13 січня 1993 року ◆ Ціна 5 крб.

Зустрічі з керівництвом Ізраїлю

ТЕЛЬ-АВІВ, 12 січня. Президент України Леонід Кравчук, який прибув до Ізраїлю з офіційним візитом, зустрівся в понеділок з прем'єр-міністром країни Іцхаком Рабіном і міністром закордонних справ Шімоном Пересом.

У ході проведених розмов сторони одностайно підкреслили важливість дальшого розвитку українсько-ізраїльських відносин. Як відзначив Президент України, встановлення широкомасштабних двосторонніх зв'язків з Ізраїлем є одним з пріоритетних напрямів політики України на Близькому Сході. Велике значення Ізраїлю для України зумовлене географічною близькістю, зручністю морського і повітряного сполучення між двома країнами, значними потенційними можливостями для взаємовигідного співробітництва в галузі економіки, торгівлі, інвестицій, науки, культури, туризму. Україна, зазначив Л. Кравчук, зацікавлена також в ознайомленні з ізраїльським досвідом переведення економіки на ринкові рейки, боротьби з інфляцією, розвитку аграрного комплексу і переробної промисловості. Налагоджування рівноправних і взаємовигідних відносин з Ізраїлем, а також забезпечення в районі Близького Сходу миру, стабільності та безпеки відповідає національним інтересам України.

Президент Ізраїлю Хаїм Герцог дав обід на честь Л. Кравчука. Вітаючи високого українського гостя, Х. Герцог відзначив, що його візит в Ізраїль є реальним проявом змін, які відбулися на сході Європи. Євреї жили в Україні сотні років, продовжував Президент Ізраїлю, і на їх долю випало немало страждань, але в той же час відбувалося взаємне культурне збагачення двох народів.

УЧОРА розпочався робочий візит до Києва прем'єр-міністра Республіки Польща Х. Сухоцької. Висока гостя мала бесіди з Головою Верховної Ради І. Плющем та главою Кабінету міністрів Л. Кучмою. Обговорювалися шляхи дальшого розвитку польсько-українського співробітництва, інші питання. Сторони підкреслили, що добросусідські відносини між двома нашими країнами є пріоритетними і для Польщі, і для України. Х. Сухоцька зустрічалася також з лідерами політичних партій України, бізнесменами та підприємцями, колективом Києво-Могилянської академії, провела прес-конференцію. Відбулося підписання польсько-українських угод.

Читайте в номері

ПРОБЛЕМИ, ЯКІ ХВИЛЮЮТЬ ЛЮДЕЙ

11 січня відбулася робоча зустріч першого заступника Голови Верховної Ради України В. Дурдинця, заступника Голови Верховної Ради В. Гриньова, членів Президії М. Білоблоцького, М. Гришка, А. Печерова і В. Рябоконя з групою голів міських Рад народних депутатів — членів Асоціації голів Рад міст базового рівня.

Під час розмови В. Дурдинець поінформував про роботу Президії Верховної Ради, постійних комісій про хід підготовки до наступних пленарних засідань, які буде проведено у січні. Обговорювались шляхи вирішення конкретних питань у зв'язку з ускладненням соціально-економічної ситуації в Україні. Відзначалося, зокрема, що Верховна Рада і Кабінет міністрів здійснюють скоординовані заходи для виходу з кризового стану, вирішення проблем, які хвилюють людей. Іде спільна робота над проектами декретів уряду з тим, щоб не допускати помилок при їх прийнятті. Підкреслювалося, що у нелегкій ситуації, коли Кабінет міністрів змушений приймати непопулярні рішення, дуже важливо своєчасно, аргументовано роз'яснювати населенню їх мету і необхідність, комплексно вирішувати питання соціального захисту найбільш вразливих верств населення — ветеранів, інвалідів, багатодітних сімей, самотніх громадян. У зв'язку з цим зростає роль і відповідальність органів місцевої влади.

Висловлювалася стурбованість у зв'язку з тим, що затягується формування державного бюджету на 1993 рік, недостатньо враховуються при цьому думки, зауваження місцевих Рад народних депутатів. Було висловлено конкретні пропозиції щодо подальшої роботи над державним бюджетом та формування місцевих бюджетів.

Відбувся обмін думками щодо ролі України в СНД, подальших економічних відносин з країнами Співдружності, зокрема розвитку відносин з Російською Федерацією.

Порушувались також питання вдосконалення роботи місцевих Рад, посилення боротьби із злочинністю, інші актуальні проблеми.

ДО УВАГИ УЧАСНИКІВ ЛОТЕРЕЇ «ГОЛОС УКРАЇНИ»-93

Як ми уже повідомляли, відбувся розиграш лотереї нашої газети. У ньому взяло участь понад 150 тисяч передплатників «ГУ». Розігрувалося майже 300 найменувань товарів. Серед них два автомобілі — «Таврія» і «Волинянка». Двох суперщасливчиків ми вітали у номері за 6 січня ц. р. Інших учасників лотереї просимо не хвилюватися. У найближчих числах газета надрукує повний список призерів — хто що виграв.

Два слова про хід розиграшу лотереї. Була створена спеціальна лотерейна комісія, яка в присутності читачів газети проводила розігрування. Аби запобігти пересудам, призи-товари були закодовані, а лотерейна комісія працювала з їхніми номерами. У ході розиграшу, коли ставав відомий призер-читач, відбувалося розтаємничення номера, складався відповідний протокол. Нині лотерейна комісія уточнює зі спонсорами ціну, наявність і кількість товарів, адже їх ціна в 1992 р. суттєво відрізняється від нинішньої. Але вже сьогодні ясно: попри всі гіперінфляційні перепони майже всі наші спонсори свого слова дотримали — товари стали призами. Отож, список щасливчиків і порядок одержання виграшів ми надрукуємо в найближчих номерах газети!



З починном!



Перша в житті сесія у першокурсників університету «Києво-Могилянська академія» — це і перший крок до магістерської, і до слави предків, які стояли біля витоків: Петра Могили, Петра Сагайдачного. Нелегкий це буде шлях — дійти до масштабу вихідців Академії Колистенського, Полоцького, Прокоповича. До Сковороди взагалі треба йти все життя, щоб «світ гнався, але так і не наздогнав»...

Довго йшли в нікуди: десятки років втоптували залиті асфальтом плацу могили курсанти Київського вищого військово-політичного училища. Бо «народ терпить і борсається, не маючи опори в правдивих учителях». Не прийшли нікуди, бо то був шлях по колу. Бо не можна було топтати могили вчителів засновника нової науки, нової слави першого ректора Московського університету Михайла Ломоносова. Про це писали першому і останньому керівникові імперії президентської епохи Михайлу Горбачову. Відповіді, як відомо, не дочекалися...

Їх поки що небагато — 225 студентів на трьох факультетах. Але, як вважає декан гуманітарного факультету Сергій Іванюк, для початку вистачить. Тому що тягнуться до університету кращі учні, кращі викладачі України і діаспори. Ще не вмерла Могилянська...

Олекса ВАЩЕНКО.
Фото автора.

ОФІЦІЙНІ ЗУСТРІЧІ

У Києві перебувають іноземні члени Консультативно-дорадчої ради при Президії Верховної Ради України — відомий фінансист Джордж Сорос, член ради директорів «Сіті — банк Канада» Марк Лалонд, колишній міністр Великобританії Шерлі Уільямс і голова ради, професор Богдан Гаврилишин. 11 січня з ними зустрілися перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець, заступник Голови Верховної Ради В. Гриньов, голови постійних комісій П. Кислий, А. Печеров, В. Яворівський.

Під час дружньої ділової розмови членів ради було поінформовано про ситуацію в Україні, про те, над якими пріоритетними питаннями працює Верховна Рада. Гостей цікавили питання розмежування влад, взаємовідносини між Верховною Радою і урядом, зокрема, у розв'язанні проблем економічної реформи, переходу до ринкових відносин, а також, як реалізуються надані урядові додаткові повноваження. При цьому учасники зустрічі підкреслювали, що програма уряду по виходу з кризового стану має бути реалістичною, з урахуванням конкретної ситуації в Україні.

Відбулася дискусія щодо подальшої роботи над проектом нової Конституції з урахуванням підсумків його всенародного обговорення. Думку досвідчених економістів, бізнесменів важливо було почути і з питань формування державного бюджету, щоб у нелегкій ситуації використати зарубіжний досвід.

Враховуючи інтерес гостей, їм роз'яснено позицію України щодо ратифікації Договору про скорочення та обмеження стратегічних наступальних озброєнь та повідомлено про хід підготовки до розгляду цього питання на сесії Верховної Ради. Було привернуто їх увагу до болючих проблем, зв'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи.

Узгоджено питання і напрями, з яких могли б подавати реальну допомогу іноземні члени Консультативно-дорадчої ради. В. Дурдинець подякував їм за конкретну допомогу Верховній Раді у законотворчій роботі, розв'язанні важливих питань розбудови незалежної України.

* * *

Прем'єр-міністр України Леонід Кучма приймав відомого американського фінансиста і громадського діяча Джорджа Сороса, або як його ще називають, фінансиста, філософа, філантропа.

Як відомо, фонд Сороса був першим західним фондом, котрому дозволили оперувати в державах колишнього соціалістичного табору. В Україні фінансист з США уже вдруге, а перший раз пан Сорос відвідав її у червні минулого року. «З того часу тут багато чого змінилося, сказав він, — і те, що сьогодні Україна у світі не має доброї репутації, не є заслуженим».

Учасники зустрічі обговорили також загальні проблеми економічної політики України на шляху до ринку, питання гуманітарної політики, ознайомилися з новими ініціативами пана Сороса щодо підтримки науки в країнах колишнього СРСР.

ДЕКРЕТ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПРО ВПОРЯДКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СТВОРЕНИХ ЗА УЧАСТЮ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

З метою впорядкування управління державним майном Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Установити, що державні підприємства не можуть бути засновниками підприємств будь-яких організаційних форм та видів, господарських товариств, кооперативів (надалі — суб'єктів підприємницької діяльності).

2. Правонаступниками державних підприємств стосовно суб'єктів підприємницької діяльності, створених за їх участю, є органи, уповноважені управляти державним майном та державні органи приватизації (щодо суб'єктів із змішаною формою власності).

Суб'єкти підприємницької діяльності із змішаною формою власності мають бути перетворені до 1 квітня 1993 р. у господарські товариства, в яких засновниками з боку держави є державні органи приватизації. При цьому, частка державного майна визначається з урахуванням безоплатної передачі його з балансу державних підприємств на баланс суб'єктів підприємницької діяльності за цінами на час перетворення.

3. Виконавчим комітетам міських, районних у місті Рад народних депутатів, районним, районним міст Києва та Севастополя державним адміністраціям, відповідним органам, уповноваженим управляти державним майном, та державним органам приватизації до 1 квітня 1993 р. провести перереєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності, засновниками яких були державні підприємства, без стягнення плати за цю перереєстрацію.

4. Установи банків зобов'язані закрити рахунки суб'єктам підприємницької діяльності, засновниками яких за станом на 1 квітня 1993 р. є державні підприємства.

5. Керівникам, заступникам керівників державних підприємств, установ і організацій, їх структурних підрозділів, а також посадовим особам державних органів, органів місцевого і регіонального самоврядування забороняється безпосередньо займатися підприємницькою діяльністю. Це не виключає їхнього права отримувати дивіденди від акцій, а також доходи від інших корпоративних прав.

6. Зупинити дію:

абзаца першого пункту 1 статті 5 Закону України «Про підприємства в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 24, ст. 272) у частині права державних підприємств виступати засновниками підприємств;

частин першої та другої статті 3 Закону України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, ст. 682) у частині права державних підприємств бути засновниками або учасниками господарських товариств.

7. Дія цього Декрету не поширюється на створені за участю державних підприємств до набрання чинності Декрету банки, біржі, торгові дома, страхові компанії та підприємства з іноземними інвестиціями.

8. Цей Декрет набуває чинності з дня опублікування.

Прем'єр-міністр України Л. КУЧМА

Міністр Кабінету Міністрів України А. ЛОБОВ

м. Київ
31 грудня 1992 року

ВІДСТАВКА Л. КУЧМИ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД РОСІЇ?

Якщо Росія ще раз різко підвищить ціни на енергоресурси, то мені, мабуть, залишиться подати у відставку. Таку заяву зробив 11 січня цього року Прем'єр-міністр України Леонід Кучма під час зустрічі з керівниками міських Рад народних депутатів міст обласного підпорядкування України. А отже, на його думку, сьогодні є два головні питання, які маємо розв'язати. Перше — це квоти на нафту та газ, а друге — взаєморозрахунки з Росією. На жаль, Росія не робить жодних позитивних кроків у цих питаннях. І сьогодні за прямими поставками вона винна Україні 426 мільярдів рублів. Правда, є надія, що деякі проблеми буде врегульовано під час зустрічі Прем'єр-міністрів обох країн (14 січня) та Президентів (15 січня). Принаймні пакет документів для врегулювання відносин з Росією підготовлено.

Тож, виходячи з цього, Прем'єр-міністр й закликав нараду вести про це розмову. Учасники наради обговорили принципи формування в нових умовах міського бюджету, податкової політики, ліцензування, квотування та формування державного замовлення, а також джерела фінансування будівництва житла, питання розвитку міської транспортної інфраструктури, вдосконалення управління комунальною власністю міст тощо.

Сергій ГАЙСТЕР.

ГАРАНТУВАТИ ПРАВА БІЖЕНЦІВ

Міжнародний семінар з правових аспектів проблем біженців, прав людини, мігрантів розпочав роботу в столиці України.

Ініціаторами його проведення в Києві виступили Верховний Комісар Організації Об'єднаних Націй у справах біженців та ряд відомих і авторитетних міжнародних організацій, зокрема, Федерація товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, ЮНІСЕФ, департамент ООН з гуманітарних питань.

Представники багатьох країн світу мають намір обговорити проблеми міграційних процесів, створення міграційних програм, визначення статусу біженців, їх прав і обов'язків, а також питання щодо статусу переміщених осіб, політичних в'язнів і надання їм допомоги з боку міжнародних організацій.

Семінар відкрив віце-прем'єр-міністр України, академік АН України Микола Жулинський. Він, зокрема, зазначив, що в Україні значна увага приділяється впровадженню міжнародних норм захисту прав людини в національне законодавство. Цьому насамперед сприяє прийнятий восени 1991 року Закон «Про дію міжнародних договорів на території України». Наша держава як один з фундаторів ООН, зазначив віце-прем'єр-міністр, є учасницею Міжнародних пактів про права людини та інших основних міжнародно-правових актів з питань захисту і гарантування прав людини.

Микола Жулинський підкреслив, що основною метою всієї національної політики України є гарантування українським і національним меншинам права на вільний розвиток, а також забезпечення національної злагоди, миру і стабільності. І головне, що на сьогодні уряду України вдалося цього досягти.

Робота семінару триватиме до 15 січня.

Дмитро ТАБАЧНИК.

ЗАЯВА

представника державного департаменту США

Як повідомили в посольстві США в Україні, 6 січня представник держдепартаменту Річард Баучер заявив: «Протягом останніх тижнів уряд України зробив ряд перших важливих кроків, спрямованих на прискорення довгострокового процесу проведення таких орієнтованих на ринок економічних реформ, як лібералізація цін, приватизація землі на користь окремих осіб та податкові реформи. Сполучені Штати вітають ці кроки України до відродження її економіки і до стримування в Україні економічної кризи, що поглиблюється. Ми також підтримуємо український уряд у втіленні ним у життя своїх намірів зменшити дефіцит бюджету, контролювати інфляцію і прискорити процес приватизації. Ми радимо уряду України продовжувати тісно працювати з МВФ та іншими міжнародними фінансовими інституціями для проведення подальших заходів, які необхідні для отримання від економічних реформ усіх вигод».

(Укрінформ).

УКАЗ Президента України

ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ З ПОСАДИ МІНІСТРА ІНВЕСТИЦІЙ І БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ

Звільнити Борисовського Володимира Захаровича з посади міністра інвестицій і будівництва України у зв'язку з ліквідацією Міністерства інвестицій і будівництва України.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ,
30 грудня 1992 року.

КОМУ ВИГІДНА ДИСКРЕДИТАЦІЯ?

14 грудня у Верховній Раді сталася подія, яку не можна оцінити інакше, ніж порушення елементарних норм моралі. Адже групу депутатів без будь-яких доказів звинуватили в розбазарюванні сировинних багатств України. Серед цих прізвищ було й моє.

Тоді промовчав, бо мав надію (марну, як тепер бачу), що буде негайно створено комісію, яка терміново розслідує звинувачення і доповість народові України свої висновки. Але комісію й досі не створено, отже, ніхто не розслідують до кінця сесії. Далі — канікули...

А тим часом списки депутатів тиражуються пресою, в моєму, та й в інших виборчому округах поширюються найнеймовірніші чутки та вигадки, мою честь облито брудом. Важко сказати, кому це вигідніше: чи тим колам, через войовничо-істеричну некомпетентність яких Україна стоїть на краю прірви і які гарячково шукають, на кого б звалити свою вину, чи справді корумпованим структурам, котрі шукають можливості відвести від себе загрозу викриття. Якби це було не так, то не чіпляли б таких звинувачень, як у випадку зі мною, на звичайнісіньку господарську угоду, що мала єдину мету: одержати з Угорщини комплектувальні вироби і тим самим дати людям роботу та заробіток. До речі, цю угоду вже перевіряла СБУ, яка не знайшла жодних порушень.

А кому вигідно, наприклад, заплямувати імена депутатів Л. Базілянського та В. Меньшова, які тільки зверталися з питань ліцензування. Але і вони, і я, і, впевнений, ще чимало депутатів надсилали свої прохання на депутатських бланках, бо бачили в цьому засіб подолати той бюрократично-чиновницький частокіл, про який тут уже чимало говорилося.

Та чорну справу вже зроблено. Тому я вимагаю якнайшвидшого розслідування звинувачень, висунутих на мою адресу. Враховуючи завдану мені образу, я залишаю за собою право припинити участь у пленарних засіданнях, доки на них не буде спростовано бридку брехню.

Віктор ПЕТРОВ, народний депутат України.

Як депутати слух втратили

Депутати Первомайської районної Ради відмовили 37-річному фермерові з села Бандурки Володимирові Бацьку у виділенні додаткової ділянки землі. На сесії, де розглядалося це питання, вони проголосували «проти». Чому?

Які б мотиви при цьому не висували (а вони, слід зауважити, надумані, бюрократично формальні), відмова із здоровим глуздом не в'яжеться. Бо хто такий Бацько? Багато хто з депутатів може пригадати, як колишній голова райради Олександр Ратушняк, вручаючи йому — першому фермерові району — акт на користування 14,2 гектара землі, висловлював надію, що за ним, Бацьком, підуть інші. Що фермерство посяде належне місце і рано чи пізно відіграє свою роль у тому, щоб на нашому столі завжди були хліб і до хліба. То що ж — не виправдав надій Володимир Бацько? Сказати таке ні в кого язик не повернеться. Бо на 14 гектарах він зумів «приписати» 130 свиней, 10 коней, 3 корови, птицю. Лише м'яса, не кажучи про іншу продукцію, має не центнерами — тоннами. І за ним таки пішли інші — Околько і Шевченко, Буткевич і Худойнатов, Іваненко й Сокур... Не просто наслідують Бацька — вчаться у нього.

І ось він, бажаючи збільшити поголів'я тварин, попросив депутатів додати йому ще хоча б 30—50 гектарів. Бо, інакше навіть наявне поголів'я доведеться «скидати» — не прогодують його оті 14 гектарів. Це не суперечить Закону України про фермерство: згідно з ним такому господареві можна виділити до 50 гектарів ріллі та стільки ж інших угідь. Сільська Рада, зваживши, що один Бацько дає продукції, за кінцевим результатом, як десятки колгоспників, висловилася за виділення йому додаткового клину. Мабуть, він його вже й одержав би, якби був живий «батько первомайських фермерів» Олександр Леонтійович Ратушняк. Але його нещодавно не стало. І ось депутати райради висловилися «проти». Піддалися, мабуть, «агітці» голови колгоспу імені XXII з'їзду партії Б. Турбаєвського, який вважає, що, роздаючи землю, можна нанівець звести колективне господарство. А скільки виробляє один «колективіст» і скільки «одноосібник», хто скільки продукції одержує з гектара — не підрахували.

Голова Миколаївської обласної Ради народних депутатів Іван Грицай спробував було переагітувати депутатів райради, щоб позитивно вирішили прохання В. Бацька, з такого ось боку: скільки, запитав, у вас припадає землі на кожного колгоспника? Розміри паю, сказали йому, — від 6 до 9 гектарів. Тоді Іван Трохимович вдався до нескладних підрахунків: 6 гектарів землі перемноживши на 6 осіб Бацькової родини — вийшло 36 гектарів. Хоч до такої ось площі, прагнув переконати, землі додайте. Не прислухалися.

Після цього в обласній газеті «Радянське Прибужжя» первомайський письменник Олекса Різниченко публікує відкритий лист депутатам Первомайської райради під заголовком: «Не зв'язуйте по руках і ногах!» Він доводить — фактами, логікою — абсурдність депутатського рішення. Пише про нехтування ними і закону, й рішення сільради, яка краще, ніж будь-хто, знає можливості фермера Бацька і те, як використовують землю в колгоспі. Апелює, нарешті, до совісті депутатів, які знехтували волею свого, тепер уже покійного, лідера, глибоко шанованої в районі людини, не прислухалися до цілком резонної думки керівника обласної Ради... Чи ж почують письменницьке слово депутати? Чи зважать на оті його доводи й заклики до здорового глузду?

Бацько не якихось особистих благ вимагає — він до сьомого поту працювати хоче. Він про достаток всіх нас дбає. А коли так, то є вже в районі новий голова Ради народних депутатів Анатолій Агафонов, є тут представник Президента України Петро Холод — кому ж, як не їм, і відстояти законні права та інтереси фермера?

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Миколаївська область.

СТУРБОВАНІ Й ГОТОВІ СПРИЯТИ

До Києва з Душанбе повернулася делегація Міністерства закордонних справ України у складі посла з особливих доручень Андрія Озадовського і радника МЗС Олександра Цвєткова. Метою візиту було з'ясування проблем врегулювання внутрішнього конфлікту в Таджикистані і фактичного становища української меншини, визначення потреб країни в гуманітарній допомозі.

Під час зустрічі української делегації з Головою Верховної Ради Республіки Таджикистан Е. Рахмоновим йому було передано листа Президента України Л. Кравчука, в якому висловлювалися стурбованість української сторони розвитком внутрішньої ситуації в Таджикистані і готовність сприяти її якнайшвидшій стабілізації.

Делегація мала також зустріч з міністром закордонних справ Республіки Таджикистан Р. Акімовим, під час якої відбувся обмін думками щодо розробки проекту Договору про дружбу та співробітництво між двома країнами. Відбулися також переговори з питання про надання допомоги біженцям на двосторонній і багатосторонній основі, залучення міжнародних організацій до роботи в цьому напрямі. Делегація висловила надію, що авторитет і вплив нового уряду цієї країни будуть використані в тому числі і для захисту прав української національної меншини від можливих негативних наслідків недавнього збройного конфлікту в Таджикистані.

Відбулася також зустріч делегації з представниками української громади в Таджикистані.

Прес-центр МЗС.

ВРЯТУЙМО КОРОВУ!

«Моє м'ясо! З'їм його!»

Десь за січнем гряде великий християнський піст. Але м'яса в холодильниках стане, мабуть, не менше, а більше. Бо вже тепер, про що з великим болем заявляє заступник начальника Вінницького облуправління сільського господарства і продовольства Петро Саїнчук, **«особливо інтенсивно почали пускати під ніж худобу»**. А ножів в області набагато більше, ніж худоби. За два роки поголів'я ВРХ (великої рогатої худоби) зменшилося на 140 тисяч, у тому числі корів — на 29 тисяч. Це дорівнює стаду трьох районів. Отже, три райони з 26 не тільки випали з процесу виробництва молока (його кількість скоротилася на 360 тисяч тонн, або на 38 відсотків), а й поповнили армію тих, хто волає: «Дайте молочка!»

То, може, не гострити ножі, а заховати в тайники?

Та чим годувати? Тривала літньо-зимова посуха до добра не довела. З розрахунку на умовну голову заготовлено найменше кормоодиниць з останніх 12 років. Не вистачає третини кормового білка, соковитих кормів. 150 господарств, або кожне п'яте, мають кормів менше половини, решта забезпечені десь на 70—80 відсотків.

А до цього — ще й нікудишнє матеріально-технічне оснащення ферм, **жахливо низька плата і за роботу, і за молоко.** Відсутність належних умов, спецодягу, та й узагалі одягу і взуття для тваринників.

За висновками спеціалістів, **більша частина поголів'я ВРХ увійшла в зиму із вгодованістю і біологічним станом нижчим, ніж вони мають бути навесні,** тобто по закінченні зими.

Ось які поради дає господарствам обласне управління:

«Потрібно розподілити корми з урахуванням фізіологічного стану тварин. Більше і вищої якості поживи слід давати сухостійним коровам, інакше після отелу вони не дадуть нам ні молока, ні приплоду, і розтеленим, які забезпечать належну продуктивність».

Поради добрі й корисні. Але хто і як це робитиме? П. Саїнчук пояснює: **«Кричуща безвідповідальність на фермах йде від безвідповідальності керівників. І саме тут слід шукати причини нинішнього становища».** А один тваринник сказав, що дехто міркує так: «Моє м'ясо, я його й з'їм, поки не пізно».

З'їсти можна. А далі що? Корова — не свиня і не кріль. Роками треба відновлювати поголів'я.



У катастрофі, яка насувається, винні не корови, а люди. І люди повинні їй запобігти, поки не пізно. Але не тільки ті, що внизу, а найбільше ті, що **на найвищому щаблі державної драбини — Президент і Прем'єр.** Саме вони мають насамперед вжити заходів, щоб

Припинити «забивати козла»!!!

Пошлемось ще на розповідь П. Саїнчука. Найнижчі показники забезпеченості кормами у Томашпільському і Крижопільському районах. Але в першому добові надої на корову — 4,8 кілограма, а в другому — на 1,8 кілограма менше. У Томашполі створили бригаду швидкого реагування на чолі з першою особою, у Крижополі ж сидять, склавши руки, точніше, «забивають козла».

Чую голоси: «знову бригади», «знову реагування». Але екстремальна ситуація вимагає екстрених заходів. І тут не до гри в політику.

Ось ще які приклади наводить один з керівників облуправління. Господарством села Воловодівки Немирівського району довгий час керує В. Розвора. Тут постійно пускають під ніж молочну череду. 1991 року зарізали 150, минулого — 130 голів. Із 400 корів на фермі лишилося 120. Не побудував жодного тваринницького приміщення і М. Цвігун за 18 років головування в селі Мізяків Калинівського району, більше того, розвалив і те, що є, — кругом вітер свище. Надої — по кілограму, а то й менше.

Дійшло до того, що немало керівників і спеціалістів господарств свідомо стримують розвиток свинарства як швидкостиглої галузі, за рахунок якої можна було б виконувати держзамовлення по м'ясу і зберегти ВРХ.

Кому завдає шкоди така «політика», як не народові, і що це, як не удар по державі? То чому ж вона не вживає рішучих заходів? Представники Президента або не мають достатньої влади, або не бажають образити своїх колишніх колег. Тож треба їх озброїти більшими правами, розв'язати руки! Може, хай нинішні представники були б представниками Президента і уряду.

І хай будуть бригади з допомоги фермам, грамотної роздачі кормів, а може, і з **тимчасової передачі корів на домашнє утримання.** Бо Корову треба рятувати. ЗАМАХ НА КОРОВУ — ЦЕ

Замах на здоров'я наше

і майбутніх президентів та прем'єрів, академіків і поетів, кандидатів і депутатів...

Стривожений «беспределом» на фермах, запитую себе і людей:

— Що скажуть про нас майбутні покоління, які увійдуть в XXI століття немічними? Чи будуть в Україні академіки і поети, що могли б позмагатися із світом, або політики, приміром, як нинішні? Адже наші сьогоднішні лідери починали свій **старт з-під хатнього столу до державного Олімпу не без допомоги чотирьох дійок.** А мільйони дітей сьогодні позбавлені цього. Медики вважають це катастрофою для розвитку їх фізичних та розумових здібностей...

Іван ВАЛЬКО,
професор.

СТВОРЕНО ОПЕРАТИВНІ СЛІДЧІ ГРУПИ

З ВИЯВЛЕННЯ ЗАПОДІЯННЯ ЗБИТКІВ ДЕРЖАВНИМ ІНТЕРЕСАМ УКРАЇНИ

«Голос України» 29 грудня 1992 року у статті «Кліщі» на нафтовій жилі» уже писав про зловживання посадових осіб, які перепродували за кордон нафту, що мала йти на потреби України.

Нещодавно відбулося спільне засідання керівництва Генеральної прокуратури України та урядової комісії з перевірки роботи Міненерго та компанії «Укрнафтохім» з питань зовнішньоекономічної діяльності за участю Ю. Іоффе, Є. Марчука, Г. П'ятачечка, В. Недригайла, Ю. Гайсинського та інших.

Під час засідання прийняте рішення, щоб правоохоронні органи утворили оперативну слідчу групу для проведення розслідування фактів зловживань і порушень законів, виявлених під час перевірки діяльності Мінененерго та компанії «Укрнафтохім», із залученням працівників КРУ Мінфіну України та інших фахівців і експертів. Координацію роботи слідчої групи покладено на Генеральну прокуратуру України. Комісія також вважає за необхідне створити оперативну групу із залученням експертів для вивчення економічного обгрунтування діяльності суб'єктів зовнішньоекономічних відносин та виявлення механізмів нанесення збитків державним інтересам і підготовки пропозицій для вдосконалення чинної законодавчої бази. Координувати цю роботу мають Служба безпеки та Мінюст України.

Сергій ЯСЕН.

Продиктовано в номер

ХТО НАГНІТАЄ ОБСТАНОВКУ!

11 січня в Севастополі відбулося спільне розширене засідання голів постійних комісій міськради, керівництва держадміністрації міста за участю командуючого ВМС України контр-адмірала Б. Кожина і в. о. командуючого ЧФ віце-адмірала В. Ларіонова. Зібрання викликане різким погіршенням громадсько-політичної ситуації і тим, що певні сили підняли питання про т. зв. статус Севастополя та їх вимогою скасувати представництво Президента України в місті. Останній з несанкціонованих мітингів (7 січня) мало не призвів до масових безпорядків.

Колегія відзначила, що загострення ситуації викликане насамперед погіршенням економічного становища. У свою чергу, нагнітання політичної температури може мати непередбачені наслідки.

Колегія прийняла звернення до ВР, уряду та Президента України. Там, зокрема, говориться:місцева влада не має ефективних важелів для нормалізації становища. Необхідно стабілізувати виконання договірних поставок, наситити ринок міста продуктами харчування, передбачити створення у Севастополі особливої економічної зони, визначити на території міста пріоритет цивільної влади для врегулювання відносин між ВМС України та Чорноморським флотом.

11 січня власник Торговельного Дому Кондратевських С. Шурига сказав в інтерв'ю радіо «Свобода», що додатково виділяє 109 млн. карбованців на потреби пенсіонерів міста.

Того ж дня увечері у міськраді було проведено круглий стіл представників громадських організацій міста. Компромісного рішення прийняти не вдалося. В. о. командуючого ЧФ В. Ларіонов звинуватив командуючого ВМС України Б. Кожина «у протизаконному перепідпорядкуванні деяких служб ЧФ флотові України». Голова Севастопольського відділення «Фронта национального спасения» О. Круглов повідомив, що 17 січня севастопольські відділення ФНС, «Российского народного собрания» і Всекримського руху виборців за Республіку Крим проведуть несанкціонований мітинг і заявив: «В конечном итоге мы вынуждены будем взять оружие в свои руки».

Олександр ПІЛАТ.

БИЧ НЕБЕСНИЙ

Торік у Чернівцях вперше зафіксовано двох носіїв СНІДу. Ними були заїтні наркомани. На старті нового року сумний рекорд продовжився — лікарі виявили ще одного снідоносця, на цей раз — місцевого. Хворого ізольовано. Шукають осіб, що вступали з ним у контакт. Якщо не знайдуть, статистика може стати ще сумнішою.

Василь БАБУХ.

ПРИЙДЕ ВОДА В ГЛИБИНКУ

Завершено будівництво великого комплексу очищення води з Каховського магістрального каналу, що зробить її придатною для пиття. Після введення в дію водоводу і водопровідної магістралі довжиною 43 кілометри (а це — справа кількох останніх місяців) нарешті зможуть отримати воду жителі одного з найглибинніших районів Херсонщини — Іванівського.

Іван КУЛИНИЧ.

Мільярдер Сергій ШУРИГА: «УКРАЇНА БУДЕ БАГАТОЮ ДЕРЖАВОЮ»

Точка зору

Власник Торговельного Дому Кондратевських, 29-річний севастопольський мільярдер Сергій Шурига побував у багатьох країнах, уклав контракти на постачання продовольчих та промислових товарів. Реалізуються ці товари у Севастополі за цінами, нижчими, ніж в інших комерційних і державних магазинах міста. Сергій Шурига в інтерв'ю газеті «Вечерний Севастополь» високо відгукнувся про економічний потенціал України. На запитання кореспондента, де сьогодні краще робити бізнес, він сказав: «Я б назвав Україну. Сьогодні тут найпрогресивніше виробництво і законодавство. Через два-три роки Україна буде багатою державою».

Торкаючись політичних проблем на півострові, суперечок довкола Севастополя і Криму, Сергій Шурига заявив, що він — «за Україну цілісну», і Крим, на його думку, має бути лише у складі України. Севастопольський мільярдер каже: «Мені і моїй команді зрозуміла програма уряду України. Вона нам підходить... Я за свою Батьківщину. А моя Батьківщина — Україна. Скажу більше: члени севастопольського клубу мільярдерів віддадуть все, що мають, Україні, якщо їй буде важко».

Сергій Шурига впевнений: «якщо в Україні введуть паспорти, буде легше працювати за кордоном. Сьогодні ж з радянським паспортом там почуваєш себе незатишно. З росіянами не хочуть мати справу ані в солідних отелях, ані у відомих фірмах. Не хочу образити росіян. Справа не в національності. Просто всіх радянських людей за кордоном вважають росіянами. В п'ятизірковий готель не пускають. Бояться, як би не обікрали. До речі, до України і українців ставлення краще... Тут стабільніша обстановка, немає насилля Верховної Ради, постійної боротьби за владу».

Торговельний Дім Кондратевських має широку програму допомоги малозабезпеченим. У Севастополі Сергій Шурига відкрив для них магазин, в якому продовольчі і промислові товари реалізуються за зниженими цінами. Є також безплатна їдальня. Бізнесмен повністю утримує і забезпечує всім необхідним донорів Севастополя.

Сергій Шурига також є керуючим Кримського церковного банку — єдиного недержавного банку на території колишнього СРСР, який має золотий запас.

Володимир ПРИТУЛА,
Олександр ПІЛАТ.
Республіка Крим.

Вітаємо!



Звання і визнання

У святкові дні ефір та газетні сторінки були настільки перенасичені, що численні шанувальники таланту актриси Тамари Яценко дізналися про новину тільки ось-ось. Новина ж така: Тамарі присвоєно звання народної артистки України. Випадок гучний сам по собі, адже, не вувши, здається, «заслуженою», вона одразу стала «народною». Отак, як каже її героїня Проня Прокопівна — «зачиталася», аж гульк — звання. Втім, визнання все одно прийшло до неї раніше, ніж звання — ще дванадцять літ тому, на сцені Київського Молодіжного театру, де вона працює й понині.

Фото Михайла САЧКА.

Військові новини

ПРОГОЛОСУВАЛИ ЗА МОРОЗОВА

Сесія Івано-Франківської обласної Ради народних депутатів прийняла з ініціативи обласної організації Спілки офіцерів України звернення на підтримку міністра оборони генерал-полковника Костянтина Морозова.

Із подібною заявою виступили також депутати Тернопільської міськради, обласні організації Спілки офіцерів Хмельниччини та Тернопільщини. У заяві, яку розповсюдили офіцери Тернопілля, зокрема, говориться, що діяльність Костянтина Морозова не задовольняє тільки тих, «хто не викорчовує у ЗС України «дідівщину», а корчує ділянки під власні дачі й гаражі». У кожному зверненні та заяві підкреслювалося, що ім'я Костянтина Морозова увійде у нашу історію світлою сторінкою самовідданої, державотворчої праці і він мусить й сьогодні бути на своєму посту. Депутати і офіцерський загал висловили міністру оборони свою повну підтримку.

ВИЙШЛИ ЗІ СКЛАДУ ЧОРНОМОРСЬКОГО ФЛОТУ

Усі офіцери, прапорщики і солдати 301-ї артилерійської бригади Чорноморського флоту цими днями склали присягу на вірність народові України. Бригада повністю перейшла під юрисдикцію України. Вийшовши зі складу Чорноморського флоту, цей підрозділ поповнив Кримський армійський корпус Одеського військового округу.

ЦЕЙ ДЕКРЕТ — НЕ ХРЕСТОВИЙ ПОХІД

Резонанс

Наприкінці минулого року спеціальним Декретом уряду заборонено створювати комерційні структури на базі підприємств державної форми власності. Дехто з підприємців сприйняв це рішення, як дискримінаційне стосовно комерціалізації взагалі. Проте, на думку генерального директора НПО «Більшовик» Миколи Кругляка, це не так.

— Декрет, на мій погляд, тільки розставив крапки над «і», — сказав він. — Комерційні структури при підприємствах державного сектора, як на мене, виконували функції посередників у справі незаконного накопичення коштів, валютних у тому числі. Як вже зазначалося, завдяки недосконалості нашого законодавства, існувало чимало шляхів продавати продукцію, виготовлену на державних підприємствах, за комерційними цінами, виходити на міжнародний ринок і таке інше. Наше об'єднання зіткнулося з наслідками подібної підприємливості на прикладі співробітництва із суміжниками Росії, які постачають нам запчастини для в'язальної машини «Україна-2». Ціна звичайних підшипників на початку року зросла більш ніж уп'ятеро, незважаючи на те, що трудомісткість їх виготовлення та сама. Прикладів можна наводити безліч. Тому намір уряду спрямувати діяльність комерційних структур в законне річище я тільки вітаю. Гадаю, що можна було піти й іншим шляхом, ніж накладати категоричне вето, але це забрало б набагато більше часу, і Україна не дорахувалася б мільярдів карбованців.

Наш кор.

Не смішно

ХЕРСОНСЬКІ ЖАРТИ

11 січня о 12.20 невідомий зателефонував до обласного УВС і повідомив, що в Херсонському ЦУМі закладено бомбу, яка вибухне через 40 хвилин. Вже через п'ять хвилин під керівництвом міліції було евакуйовано 500 працівників магазину й численних покупців. Спеціалісти уважно все обстежили, але бомбу не знайшли. Це вже другий випадок, коли херсонців лякають таким чином, і вдруге доводиться перекривати рух транспорту в центрі міста. Хтось пустив чутки: то, мовляв, тренується штаб цивільної оборони області. Начальник штабу ЦО В. Білокінь рішуче спростував вигадку й зауважив, що «жартівника» можна було б спіймати, встановивши місце, звідки він телефонував.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Футбол

Г. ЛИСЕНЧУК: «Я ВІРЮ У ДРУГУ ЛІГУ»

Команди другої ліги розпочали підготовку до другого кола чемпіонату України з футболу. Нагадаємо результати, з якими клуби завершили перший етап:

	В	Н	П	М	О
Дніпро	11	3	3	31—14	25
Хімік	10	4	3	28—16	24
Галичина	10	2	5	24—14	22
Кристал	9	4	4	16—5	22
Явір	9	2	6	21—15	20
Зірка	7	6	4	21—17	20
Чайка	8	3	6	23—19	19
Шахтар-2	5	7	5	16—12	17
Бажановець	5	7	5	18—17	17
Газовик	5	7	5	16—18	17
Вагонобудівник	6	4	7	21—22	16
Меліоратор	6	4	7	18—24	16
Дністер	6	2	9	14—18	14
Дружба	4	6	7	11—20	14
Азовець	4	5	8	16—25	13
Чорноморець-2	3	7	7	14—19	13
ЗС-Оріяна	4	3	10	12—26	11
Титан	3	2	12	13—30	8

Враженнями від гри команд другої ліги у першому колі наш кореспондент попросив поділитися завідуючого кафедрою футболу Київського інституту фізкультури Геннадія ЛИСЕНЧУКА, який відомий шанувальникам футболу як воротар і тренер багатьох команд України.

— Геннадію Анатолійовичу, за матчами команд другої ліги ви спостерігали як інспектор футбольних суддів...

— ...і як глядач.

— То яку можете дати оцінку чемпіонатові?

— Хочу зазначити, що друга ліга завжди живила український футбол цікавими гравцями. І зараз я б виставив «четвірку» турнірові її команд. Його характерна риса в тому,

(Закінчення на 16-й стор.).



Стрімка атака.

Фото Миколи БОЧКА.

Добра вість



ВІД КРИЖАНОЇ КВІТКИ ПОВІЯЛО ТЕПЛОМ

З німецького міста Любека до Києва прибула колона приватного автотранспорту родини Домайєрів з гуманітарною допомогою для дитячих лікувальних закладів України — медичне устаткування, ліки, інвалідні коляски. Як повідомила одна з організаторів акції Ганна Мерилевська, акцію назвали «Крижаною квіткою», оскільки вона не здатна виправити непоправне, зробити абсолютно усіх щасливими. Незважаючи на це, і від крижаної квітки у дорослих і малих на душі потеплішало.

Фото Анатолія КОЛЕСНИКА. «УКРІНФОРМ».

Зверніть увагу

Багатий повинен платити за бідного

ЗДОРОВ'Я — ОБ'ЄКТ ІНВЕСТИЦІЙ

Судячи з усього, ринок страхових товарів України в 1993 році поповниться більш якісним товаром. Акціонерне товариство «ОМЕТА Інстер» з допомогою американської страхової компанії «Amerikan Fidelity» стане батьком київської страхової медицини. Спільна медична програма двох солідних фірм знайшла підтримку в столичній держадміністрації і особисто у представника Президента Івана Салія.

Але кінь, як вважає президент акціонерного товариства «Омета Інстер» Ігор Кожевин, все ж таки повинен бігти попереду воза, тобто спочатку має з'явитися страхова медицина, а потім — страховий поліс. Саме поняття «страхова медицина» означає як мінімум одне — «більш якісна». А для цього потрібні серйозні інвестиції. Як у матеріальну сферу, так і для зміни психології обслуговуючого персоналу і клієнтів.

Спільна українсько-американська програма передбачає навчання персоналу, як лікарів, так і адміністраторів, медичних сестер, стажування наших спеціалістів у найбільших клініках США з обов'язковим одержанням міжнародних сертифікатів. Уже в січні планується розгорнути в Києві ряд лабораторій з ранньої діагностики захворювань. Третій напрям — одержання ноу-хау.

Поки що Ігор Кожевин ухилився повідомити обсяг американських інвестицій, посилаючись на те, що деталі програми ще уточнюються. Але запевнив, що «Омета Інстер» не обмине представників різних верств населення. Продаватимуться різного рівня поліси — золоті, срібний... Багатий має платити за бідного, бюджетні гроші не повинні витрачатися на здоров'я людини, яка може піклуватися про це сама, зазначив президент АТ «Омета Інстер». Однак те, що для створення медичного центру на зразок американських сімейних клінік, станцій «швидкої допомоги» і діагностичних лабораторій передбачається інвестування близько двох мільйонів доларів, у пресу все-таки просочилося.

Леонід БРОВЧЕНКО.

На одну тему

КОРЧМА — ЛЮДЯМ!

У Червоноармійську, мешканці якого безуспішно борються за повернення йому колишньої назви Радивилів, з'явився «Марко». Точніше, з'явилася, оскільки це корчма. І відкрили її «чорнобильці». А до неї ще й крамницю, яка працює за поміркованими цінами. Торгують тут цивілізовано: залежно від попиту, ціни змінюються протягом дня. Тому і йдуть сюди люди залюбки.

НАВІТАМІНИЛИСЯ

Як відомо, взимку організм потребує більше вітамінів. А такої злиденної зими — й поготів. І злодії, як з'ясувалося, не виняток. У місті Дубно їм впав у око вітамінний бар. І «навітамінилися» спиртними напоями на кілька десятків тисяч карбованців. Кожен бореться з авітамінозом, як може.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

КУДИ ВИВЕЗЛИ АРХІВ УРЯДУ УНР?

Детектив

В Державному архіві Волинської області знайдено досить таки цікавий документ з грифом «Таємно». Це запит уповноваженого ради по справах Російської Православної Церкви при Волинському облвиконкомі М. Діденка, що надсилався на адресу уповноваженого ради по справах Російської Православної Церкви при Раді Міністрів УРСР П. Ходченка і голови ради по справах Російської Православної Церкви при Раді Міністрів СРСР Г. Карпову в перші повоєнні роки. В ньому говориться, що 23 липня 1946 року у Луцькому Свято-Троїцькому соборі на горищі дзвіниці між кроквами і балками в темному кутку було знайдено архів «так званого Українського уряду УНР вагою біля 35 кг». Далі йдеться, що в цьому архіві разом з паперами різних міністерств було багато листувань, резолюцій, складених Петлюрою чорновиків. Крім того, тут знаходились документи дипломатичні, що проливають світло на стосунки УНР з Польщею, Німеччиною, Аргентиною та іншими. Стосуються вони подій 1920—1921 років. За здогадкою Діденка, ці документи були заховані в 1939 році чи 1944 році. Запит закінчується такими реченнями: «Весь архів мною був переданий відповідним органам Радянської влади. Акт про вилучення архіву 23.7.1946 року».

Виникає чимало питань. Яким саме «відповідним» органам передав Діденко цей унікальний архів? Куди його вивезли? Може в цій справі допоможуть працівники Служби безпеки України?

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Що почім

БАБА З ВОЗА

Після підвищення мінімального розміру заробітної плати багатьом підприємствам промисловості, мабуть, не під силу виявляється відрахування і обов'язкові виплати в чорнобильський фонд, фонди зайнятості, соціального страхування. Враховуючи це, федерація профспілки працівників кооперації та інших форм вільного підприємництва висунули пропозицію віце-прем'єр-міністру В. Пинзенику скоротити процентні ставки відрахувань у зазначені фонди. Віце-прем'єр поставився з розумінням до ідеї, запропонувавши розглянути її у відповідних комісіях ВР за участю Мінчорнобиля, Мінпраці, Міністерства соціального захисту і профспілок.

Сергій ВЛАД.

Коротко

СПОЧАТКУ ГЕРОЯ РОЗСТРІЛЯЛИ...

Меморіальні дошки видатним вченим, Героям Соціалістичної Праці Ігорю Тамму та Георгію Лангемаку відкрито на будинку колишньої чоловічої гімназії (нині — офіцерський клуб), яку вони закінчили ще до революції. По-різному склалася їхня доля. Перший став академіком, видатним фізиком-теоретиком, лауреатом Нобелівської та Ленінської премій, був учителем іншого нобелівського лауреата, Андрія Сахарова, другого—розстріляли у 1938 році. Незважаючи на те, що «ворог» був автором конструкції реактивних снарядів до знаменитих «Катюш». Звання присвоїли у 1991-му, посмертно.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

ЩО ЗАМІСТЬ ЯЛИНКИ

Київська організація Партії Зелених України виступила з ініціативою збереження хвойних лісів України. Тут, на думку Київської організації ПЗУ, є два варіанти: ставити у громадських місцях ялинки з корінням і лісовим грунтом у великих ящиках (так роблять у Європі) або повернутися до язичницьких традицій: ставити у кутку хати Дідуха — сніп жита. Це, до речі, не суперечить і віропочуттям християн. Ялинки ж з корінням можна буде повернути після свят до лісу.

Власна інформація «ГУ».

МАРКО ВОВЧОК ГРІЛАСЬ БІЛЯ КАМІНА

Більшу частину своїх знаменитих «Народних оповідань» Марко Вовчок написала в селі Гунька під Немировом. І місцевий колгосп (а тепер сільгосппідприємство) багато літ носить її ім'я. Але де той камін, біля якого, як твердять, довгими зимовими вечорами працювала письменниця? Голова правління підприємства П. Бакало вирішив виготовити не один чи два, а організувати серійне виробництво камінів. Завезене з Закарпаття устаткування уже запрацювало. Каміни сходять з конвейєра.

Іван ВАЛЬКО.

Вінницька область.

ПРИЛАДИ СЛУХАЮТЬ ЗЕМЛЮ

Вчені здавна намагаються виробити методику прогнозування землетрусів, щоб застерегти людей від можливої біди. Буковина теж стала своєрідним полігоном для сейсмологів. У трьох населених пунктах області — Сторожинці, Герці та Кадубівцях — ними встановлено надчутливі сучасні прилади, які фіксують найменші коливання земної кори. Зібрані дані опрацьовуються, аналізуються і на їх підставі робляться відповідні висновки.

Недавно в результаті вивчення одержаних матеріалів було прийнято рішення знову повернутися на території області до сейсмостійкого будівництва, яке кілька років тому було відмінено. Позиція держадміністрації в цьому питанні чітка: можливість сильних землетрусів на Буковині ймовірна, тому новоспоруджувані об'єкти повинні обов'язково зводитись з урахуванням цього прогнозу.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Постфактум

ЗНОВУ БІДА

Близько року тому, майже в цей час, на Харківщині злетів у повітря елеватор, загинуло багато людей. І от не минуло й року — і знову лихо: посеред житлового району в Харкові вибухнув газопровід великого діаметру. На щастя, на цей раз ніхто не постраждав, але десятки сімей залишилися посеред зими без даху над головою.

Причини аварії розслідує компетентна комісія, яку очолює заступник глави обласної адміністрації Ю. Мкртчян. Потрібно сказати й про те, що обласне керівництво у цій складній ситуації проявило максимум організованості по локалізації пожежі, по наданню людям необхідної допомоги в перші години нещастя. Представник Президента у Харківській області О. Масельський заявив, що жодна сім'я, яка постраждала, жодна людина не залишиться наодинці із своїми бідами. Потерпілі розселені в готелях міста, їх забезпечено гарячим харчуванням, лікарською опікою. Все знищене пожежею майно в найближчий час їм буде відшкодовано. Якщо виявиться, що обгоріле житло не придатне для ремонту і подальшого проживання, підкреслив він, погорільцям будуть надані нові квартири.

Микола КОСИЙ.

ПОГОДА

13—14 січня в Україні часом невеликі опади, вітер західний, 9—14 метрів на секунду, поривчастий. Температура вдень 3—8, на південному заході до 11, вночі 0—5 градусів тепла.

По Київській області сьогодні вдень невеликий дощ, вітер західний, 9—14 метрів на секунду, поривчастий. Температура 3—8 градусів тепла.



Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ВЛАДА

ДО ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СЕВАСТОПОЛЕМ

Якщо спробувати узагальнити психологічний комплекс почуттів українського суспільства сьогодні, то можна визначити й чи не найголовніше — здобуття нової Батьківщини. Болісний, глибоко внутрішній процес переоцінки старих цінностей і уявлень про те, де ми живемо. А саме в молодій незалежній державі, ймення якій Україна.

А звідси й головна проблема кожного остаточно усвідомити, що ми живемо саме в цій державі, а її проблеми — то наші справи, яких ніхто за нас не зробить. Це проблема і нашої влади — відчувати себе не тимчасовою адміністрацією, таким собі політичним каліфом на годину, а представником чи всього, чи частини народу, якому вони вручили свої долі.

У цьому контексті запропоновані вашій увазі статті — не просто актуальні. Вони важливі тим, що два представники влади в Севастополі, цьому складному й, безперечно, неординарному у всіх відношеннях регіоні, розмірковують, як їм краще працювати. І розмірковують на далеку перспективу, яку зв'язують не з можливими територіальними змінами, про що говорять відверто російські депутати, а з перебуванням у складі незалежної України. Це, повторюю, найголовніше. Чим не приклад для наслідування?

***Володимир СКАЧКО,** спеціальний кореспондент «Голосу України».*

ХТО Ж КОГО КОНТРОЛЮЄ?

ВЕЛИКІ структурні зрушення, що відбуваються в економіці, соціальній, політичній, навіть духовній сферах і які ще мають бути, передбачають наявність сильної й ефективної влади. Без цього виникає загроза дезорганізації суспільства, загроза катастрофи. На жаль, усі останні роки переходу від тоталітарної системи характеризувалися ерозією влади.

І сьогодні ми маємо не зовсім професійну, а тому переважно недієздатну законодавчу владу, вкрай слабку владу судову. Щодо виконавчої влади, то її стан критично оцінив новий Прем'єр-міністр Л. Кучма. І з його приходом характер виконавчої влади відразу змінитися не може. Влада на місцях затверджується багато в чому методом проб та помилок. Стару структуру реорганізували враз. А що створили?

Хіба можна сьогодні сказати, що ми зробили бодай один крок уперед у раціональній організації влади або в пізнанні шляхів її організації? На наш погляд, не можна.

Щоправда, мало-помалу усвідомили необхідність сильної виконавчої влади. Тверда рука державної адміністрації (маються на увазі її професіоналізм та дієздатність) дотягується до Севастополя.

Та коли знайомишся з новими законами або з їхніми проектами, то виявляєш не наукову їхню обгрунтованість, а суцільну самодіяльність і романтизм. За тоталітаризму в центрі організації суспільства була держава. Тепер буде людина. Панувала адміністративно-командна система. Тепер буде демократія. Ось, мовляв, поставимо людину в центр суспільного устрою, запровадимо демократію — і всі джерела суспільного багатства линуть повним потоком. Та не ллються і не поллються, бо в управлінні треба не шарахатися з боку в бік, а шукати міру скрізь і в усьому. Міра ця зумовлюється не тільки загальними закономірностями, а й специфікою конкретної ситуації. Тому нам, може, не так важливо вивчати досвід інших держав, як розібратися в особливостях ситуації, що склалася в країні в цілому та окремих регіонах зокрема.

Щоб правильно визначити межі місцевого самоврядування, слід чітко розуміти, для чого потрібні нам демократичні інститути, які умови та межі їх ефективного використання.

Отже, демократія здатна виконувати такі функції:

1. Вміє чудово руйнувати.

2. Служить для «випускання пари», зняття соціальної напруженості між народом і властями.

3. Здійснює контрольну функцію.

Руйнувати сьогодні вже нічого. Все, що можна було зруйнувати, ми зруйнували.

Лишаються у демократії дві останні функції, які окреслюють досить обмежене поле діяльності. Сьогодні нам потрібні саме обмежені канали демократії. В іншому має панувати центральна влада, але за умови, що вона дієздатна та інтелектуально сильна.

Виходячи з викладеного, проблема співвідношень між центральною державною владою і органами місцевого та регіонального самоврядування має вирішуватися, на наш погляд, таким чином.

Вертикаль потрібна. Одна, а не дві. Новий Прем'єр-міністр обгрунтовано висунув вимогу спустити вертикаль від Кабінету міністрів. Отже, прямо від Президента вона вже не потрібна. І інститут представників Президента із введенням вертикалі від Кабінету міністрів себе вже вичерпав.

Розділити на місцях державну виконавчу владу та місцеве самоврядування неможливо. Спроба зробити це за формою стала спекуляцією, а за змістом — безглуздям. Пояснимо, в чому спекуляція, а в чому — безглуздя.

Спекуляція полягає в тому, що в Законах «Про представника Президента України» та «Про місцеві Ради народних депутатів, місцеве й регіональне самоврядування» законодавець уникає називати речі своїми іменами. І, читаючи перший з названих Законів, ми бачимо, що представник забезпечує реалізацію законів, щось контролює. Та ми ніяк не знаходимо в цьому Законі, що він управляє всім місцевим господарством. А це ж головне. Правда, про це сказано в Положенні про місцеву держадміністрацію. Але ж це не закон. І в іншому Законі, прийнятому, до речі, через тиждень після першого, спочатку сором'язливо записали: розпорядження комунальною власністю від імені населення адміністративно-територіальних одиниць здійснюють Ради та уповноважені ними інші органи місцевого самоврядування. Через три місяці це формулювання змінюють: замість уповноважених Радами органів місцевого самоврядування функцією управління комунальною власністю від Рад наділили «уповноважені Радами органи». А які ж? Відповідь на це запитання, до речі, центральне — співвідношення між місцевою державною адміністрацією та Радами, — «сховали» в пункті 7 статті 52 Закону про місцеві Ради. Саме сховали. Бо в Законі ніде не говориться про те, що Рада передає управління комунальною власністю місцевій державній адміністрації. А в пункті 7 статті 52 Закону про місцеві Ради йдеться про те, що до виключної компетенції пленарного засідання Ради належить затвердження переліку об'єктів комунальної власності, що передаються в управління місцевій державній адміністрації.

Якщо до цього ніде в Законі не називалися органи, яким передається в управління комунальна власність, то чому в статті 52 називається місцева державна адміністрація і не називаються інші органи, яким Рада передає власність в управління? Відповідь ясна: це наслідок спекуляцій. Треба було прямо записати в Законі, що влада передає в управління власність саме місцевій державній адміністрації, а не має це на увазі. Та законодавці вирішили гостре питання обійти.

Та головне не в цьому. Головне — у змісті. Де таке бачено: власник передає своє майно в управління суб'єкту, який юридично відповідає не перед ним, а перед іншим суб'єктом — органом центральної виконавчої влади. Ось це і є безглуздя. Воно стосується не тільки власності. Рада затверджує бюджет, а забезпечує виконання бюджету представник Президента, який не відповідає перед Радою. Рада затверджує плани та програми економічного й соціального розвитку, а представник Президента забезпечує їх виконання.

Найбільша суперечність — у питаннях регулювання земельних відносин. У статтях 17 і 19 глави 2 Земельного кодексу зазначено, що передача земель у власність і надання їх у користування здійснюють Ради народних депутатів. І далі: «відповідна Рада народних депутатів розглядає заяви і в разі згоди передати земельну ділянку у власність... або у строк не більше місяця дає дозвіл на складання проекту відведення». Кому? Своїм відповідним службам, виконавчій владі. І далі — сесія. Логічно?

Та із введенням інституту місцевої державної адміністрації, у складі якої перебувають відповідні служби, Положення про місцеву державну адміністрацію пропонує їй «розглядати пропозиції про надання і вилучення (викуп) земельних ділянок і подавати їх для вирішення Раді народних депутатів». І згідно з Кодексом про землю справедливо вимагає їх у вигляді викладених витягів зі статей 17 і 19. Але виконавчі структури перебувають уже в адміністрації. Виходить, міськрада має або вводити паралельні виконавчі структури, або делегувати право виділення землі адміністрації, тобто відмовитися від своїх законних повноважень.

Чому ж наші законодавці не змогли поділити централізовану державну виконавчу владу та місцеве самоврядування? Чому вони місцевим органам державної виконавчої влади фактично передали управління усім місцевим господарством? Тому що неможливо реально поділити централізовану державну владу і місцеве самоврядування.

Якщо вже поділити на місцях державну й виконавчу влади і місцеве самоврядування неможливо, вертикаль від Кабінету міністрів має йти на місцеву виконавчу адміністрацію, котра водночас підпорядковується органам місцевого самоуправління. Зрозуміло, не йдеться про повне підпорядкування місцевої виконавчої адміністрації Кабінету міністрів чи органам місцевого самоврядування. Місцева виконавча адміністрація підпорядковується і по вертикалі, і по горизонталі в межах повноважень, наданих законом Кабінету міністрів та органам місцевого самоврядування.

Кабінет міністрів України має перестати прагнути управляти тим, чим управляти йому не слід або до чого у нього не дотягуються руки. Наприклад, поділ власності. Центральний універмаг у Севастополі, побудований на кошти бюджету України і призначений для регіонального обслуговування покупців, визнаний власністю України. Ми — не проти. Але як Україна з Києва управлятиме цим об'єктом власності, не знаю. І важко втриматися від посмішки, читаючи, що магазин у Севастополі призначений для міжрегіонального обслуговування покупців. Вдумуючись у ці бюрократичні виверти, починаєш співчувати місцевій виконавчій владі, яка мусить усе це запроваджувати в життя.

Раду та її голову обирають загальним голосуванням. Рада обирає главу міської адміністрації. До компетенції Ради належить: здійснення контролю за діяльністю глави міської адміністрації та його апарату; затвердження планів і програм економічного й соціального розвитку міського бюджету; затвердження програм приватизації; затвердження нормативних актів, що стосуються питань розміщення підприємств, охорони середовища, проживання, громадського порядку та санітарного стану, місцевих податків і штрафів, відповідальності за деякі адміністративні правопорушення.

Міська адміністрація має бути стійкою й формуватися одноосібно її главою. Останнього обирає Рада на строк його повноважень. Зняття його до закінчення строку повноважень здійснює Кабінет міністрів за погодженням з Радою простою більшістю голосів або за ініціативою Ради.

Рада займається контролем за діяльністю міської адміністрації, насамперед питаннями, пов'язаними з регулюванням земельних відносин і управлінням комунальною власністю, з точки зору як законності, так і подолання ірраціоналізму в її діяльності. Рада має право звертатися до суду із заявами про визнання недійсними актів міської адміністрації і про притягнення до адміністративної відповідальності її службових осіб. Глава адміністрації вправі звертатися до суду із заявами про визнання недійсними актів Ради.

Таким бачимо ми устрій ефективної місцевої влади.

Віктор СЕМЕНОВ,
голова Севастопольської міської Ради народних депутатів.

ВЛАДА

Віктор СЕМЕНОВ:

● На жаль, усі останні роки переходу від тоталітарної системи характеризувалися ерозією влади. І сьогодні ми маємо не зовсім професійну, а тому переважно недієздатну законодавчу владу, вкрай слабку владу судову і таку саму виконавчу.

● Розділити на місцях державну виконавчу владу та місцеве самоврядування неможливо. Спроба зробити це за формою стала спекуляцією, а за змістом — безглуздям.

● Міська адміністрація має бути стійкою й формуватися одноосібно її главою. Останнього обирає Рада на строк його повноважень. Зняття його до закінчення строку повноважень здійснює Кабінет міністрів за погодженням з Радою простою більшістю голосів або за ініціативою Ради.

Іван ЄРМАКОВ:

● І якщо вже йти на таку дорогу утіху, як вибори, то доцільно не реанімувати схеми, відкинуті сьогоденням, а шукати підходів з ефективнішим, а головне, апробованим в умовах перехідного періоду в ряді демократій алгоритмом управління містом.

● Вводиться поняття «сильний мер», тобто найвища службова особа міста, яку обирає доросле населення регіону прямим таємним голосуванням. Ми вважаємо за доцільне, щоб мер був «першим депутатом», тобто спікером Ради; особисто формував адміністрацію; мав персональну відповідальність за діяльність адміністрації і Ради; здійснював пріоритет цивільної влади в місті, яке було б військово-морською базою.

● Пріоритет має бути віддано цивільній владі. Доцільно, щоб командуючі флотами були членами колегії мерії, а мер — членом військових рад флотів.

МІЖ МОЛОТОМ І КОВАДЛОМ

Лещата складних економічних і соціальних проблем вимагають від виконавчої влади енергійних і ефективних дій. Замість цього величезна кількість сил і часу в нас сьогодні витрачається на дебати між міською держадміністрацією і міськрадою народних депутатів. Знаю, що така ситуація не тільки у нас, у Севастополі, а й у багатьох регіонах України. І відбувається це, на жаль, через недосконалість законодавчих актів, покликаних регулювати взаємовідносини представницької і виконавчої влад.

Дійшло до того, що на одній з останніх сесій міськради керівництво держадміністрації змушене було виступити з відповідною заявою про неприпустимість дій, спрямованих на розвал управління міським господарством в умовах кризи. Депутати тоді прийняли, на мою думку, правильне рішення, котре зобов'язує керівництво міськради і адміністрації розробити відповідні положення про взаємодію. Однак міськрада пішла шляхом організації паралельної структури управління, домагаючись створення свого фонду комунальної власності.

Таким чином, ми знову опинилися на порозі проведення чергової реорганізації виконавчої влади, третьої за останні три роки. Навряд чи можна за такої організаційної чехарди серйозно розраховувати на ефективну роботу. Тим більше що в кулуарах Верховної Ради мусується думка про нові вибори і нові зміни.

І якщо вже йти на таку дорогу втіху, як вибори, то доцільно не реанімувати схеми, відкинуті сьогоденням, а шукати підходів з ефективнішим, а головне, апробованим в умовах перехідного періоду в ряді демократій алгоритмом управління містом.

На недавній науково-практичній конференції в Києві з проблем управління територіями севастопольська делегація вийшла з неординарною пропозицією щодо зміни статус-кво.

Попередньо ми проробили кілька варіантів, починаючи із схеми самоврядування міста на початку століття (з думою, гласними, губернатором тощо) і завершуючи аналогом президентського правління. З урахуванням підготовки Закону про статус Севастополя, реалій дня ми запропонували модель, яка здобула підтримку делегацій ряду регіонів України.

Суть пропозицій зводиться до таких вихідних моментів:

Перше. Закріплюється законодавчо, що вибори органів управління територією проводяться на п'ять років і **ніхто й ніщо** не вправі достроково призначити нові вибори, навіть прийняття нової Конституції.

Друге. Вводиться поняття «сильний мер», тобто найвища службова особа міста, яку обирає все доросле населення регіону прямим таємним голосуванням.

Існує кілька моделей взаємовідносин мера з представницькою владою. В умовах нинішнього перехідного періоду ми вважаємо за доцільне, щоб мер:

з урахуванням **загальних** виборів був «першим депутатом», тобто спікером Ради;

особисто формував адміністрацію;

мав персональну відповідальність за діяльність адміністрації і Ради;

відповідав за реалізацію законів України, указів, розпоряджень Президента, постанов Верховної Ради і Кабінету міністрів;

здійснював пріоритет цивільної влади в місті, яке було б військово-морською базою;

мав право відкладного вето на рішення Ради з наступними консультаціями в Раді і внесенням питання повторно на сесію.

Мав право (в разі повної відсутності взаєморозуміння з боку Ради) призначити нові вибори до Рад.

Третє. Міська Рада обирається за територіальними округами, за ліміту загальної чисельності 30—40 чоловік, може, й більше, тобто виходячи з практичної доцільності. У районах, селищах, містах районного підпорядкування Ради не обираються, тут створюються депутатські групи з депутатів міськради, які і взаємодіють з адміністрацією. На рівні мікрорайонів взаємодіють органи громадського самоврядування (Ради самоврядування територією).

Частина депутатів міськради може працювати на напівпрофесіональній основі з можливою ротацією депутатів. З числа депутатів вибирають керівника секретаріату Ради, який відповідає за всю поточну роботу Ради.

Рада виконує представницьку функцію самоврядування, вона наділена правом видавати нормативні й правові акти з певного кола питань, які визнають суд і прокуратура.

Рада має право застосовувати до недбайливих депутатів і штрафні санкції, аж до прийняття рішення про призначення нових виборів в окрузі, якщо депутат не працює в Раді.

Надзвичайно важливо визначити той комплекс питань, які є виключною компетенцією Ради і рішення з яких обов'язкові для реалізації адміністрацією. Це: затвердження бюджету, програм соціально-економічного розвитку, приватизації, екології тощо, тобто всіх програм перспективного розвитку.

У цьому зв'язку дуже важливо закріпити право контролю Ради за ходом виконання затверджених програм адміністрацією. Гадаємо, у Ради має бути право ставити перед мером питання про недовіру тому чи тому працівникові адміністрації.

Разом з тим необхідно законодавчо заборонити Раді втручатися в оперативну і розпорядчу діяльність адміністрації у розв'язанні тактичних питань, таких, як оренда, управління комунальною власністю, поточне інвестування тощо.

Зі свого боку, в разі відсутності повного взаєморозуміння з боку мера Рада має право ставити питання перед Верховною Радою про дострокові перевибори мера.

За зовнішньої новизни запропонованої схеми хочу одразу зазначити, що жодних революційних перетворень тут не спостерігається.

Залишається головний і вирішальний елемент народовладдя — Рада. Так, він пропонується менший за чисельністю, але сьогодні, спостерігаючи за багатоденними дебатами народних обранців усіх рівнів біля мікрофонів, бачачи, як поступово тоне у численних поправках суть запропонованих рішень, мимоволі думаєш про те, що для конструктивної роботи існує певний поріг чисельності, і на міському рівні це вже аж ніяк не 200 чоловік.

Що стосується пропозиції стосовно скасування Рад низових рівнів, а точніше, заміни їх депутатською групою, то не варто нам кривити душею.

Ефективність роботи цих Рад надзвичайно низька, а відсутність належних важелів управління регіоном часто перетворює засідання низових Рад на якусь подобу вітчизняного Гайд-парку. Аніскільки не хочу при цьому образити депутатів, які часто і хочуть працювати, але не мають для цього належних умов. Поставити ж це питання вважаю за необхідне.

Принциповим є посилання, що міська Рада має бути наділена правом видання муніципальних нормативних актів. Адже сьогодні ми позбавлені можливості навіть визначати суми штрафів у межах адміністративних порушень, згадати хоча б боротьбу із коровами, що розгулюють по газонах, торгівлю у невизначених місцях, спекуляцію рублями, яка закінчилася нічим.

Гадаю, наділення Ради такими повноваженнями лише зміцнить її авторитет і значущість.

За Радою зберігаються могутні, перш за все фінансові, важелі впливу на діяльність мерії.

Разом з тим з відмовою від створення паралельних виконавчих структур у Раді, в останньої з'являються великі можливості працювати на перспективу, чим сьогодні ні Рада, ні адміністрація, кажучи відверто, практично не займаються, а головне — піднести на якісно новий рівень питання контролю за ходом прийнятих рішень.

Хочу, щоб у запропонованій схемі читачі не відчули ностальгії за сильною рукою. Так, роль виконавчої гілки влади повинна зрости, але має зрости і персональна відповідальність мера за рішення, які він приймає.

Безперечно, загальні вибори мера повинні дати йому певну гарантію автономності у роботі. Одночасно можливість ставити питання про дострокові перевибори і з того і з другого боку не дозволить ігнорувати як думку Ради, так і думку мера.

Визначальним стабілізаційним фактором має стати і суміщення посад мера і спікера Ради.

Кілька слів про специфіку Севастополя. Це місто центрального підпорядкування, унікальне за своєю структурою не лише в Україні, а й в усьому колишньому СРСР.

У його складі три міста (власне Севастополь, Балаклава, Інкерман), міські райони (селища міського типу, майже 50 сіл тощо). Окрім цього, місто залишається головною військово-морською базою тепер уже двох флотів.

Раніше питання верховенства влади в місті взагалі не стояло. Ще у 1873 році було створено Севастопольське градоначальство, яким керував градоначальник, що мав права губернатора.

У Севастополі градоначальник був одночасно командиром військового порту і комендантом міста, тому на цю посаду призначали адміралів. Отже, питання, хто в місті головний, мало цілком однозначну відповідь.

Сьогодні такої визначеності, на жаль, немає. З одного боку, за Конституцією існує влада Рад і адміністрації, а з другого — не визнається ще ніким не фіксована влада військових.

Від цієї влади залежить, дати чи не дати кошти на соціальний розвиток регіону, дати чи не дати згоду на відторгнення земель, котрі пустують десятиліттями, пустити чи не пустити на територію частини, коли навіть є відомості, що там не зовсім по-господарськи ставляться до держмайна, історичних пам'яток тощо.

Зі створенням двох флотів безладдя посилюється. Нема ясності, хто в регіоні має координувати участь флотів, військових частин у соціально-економічному розвиткові міста, здійснення програми конверсії і розв'язувати питання взаємодії військовослужбовців на території міста, якщо частина з них є громадянами близького зарубіжжя. У цьому зв'язку пріоритет має бути віддано цивільній владі. Доцільно, щоб командуючі флотами були членами колегії мерії, а мер — членом військових рад флотів.

Розміщення військових частин на території регіону має відбуватися на договірній основі. Кошти, одержані в результаті виконання оборонних функцій, повинні повністю спрямовуватися у міський бюджет для реалізації соціальних та економічних програм.

Питання реорганізації влади для Севастополя, з урахуванням доопрацювання Закону про статус міста, проблем, пов'язаних із створенням особливих економічних зон, стає вдвічі актуальним. Можливо, будуть запропоновані й інші моделі управління територіями. Я, а також ті, хто зі мною згоден, запропонували своє бачення розв'язання проблеми Севастопольського регіону. Головне — швидше визначитися, відійти від безконечних реорганізацій, дати можливість владним структурам стабільно працювати, а не почуватися між молотом важких економічних і соціальних проблем та ковадлом протидії представницьких органів місцевих Рад.

Іван ЄРМАКОВ,
представник Президента України у Севастополі.

До уваги уряду

Мені імпонує конструктивний підхід Кабінету міністрів до розробки антикризової програми. Але непокоїть те, що в ньому немає навіть натяку на пріоритетне вирішення гострих екологічних проблем.

Якщо й надалі вважагимемо за головне нагодувати людей (навіть екологічно шкідливими продуктами), то припустимось помилки, яка матиме непоправні соціальні й економічні наслідки. Адже потреба людини в чистих продуктах, воді, повітрі і сприятливому для здоров'я природному середовищі є такою ж важливою фізіологічною і суто матеріальною потребою, як і забезпечення її іншими економічними благами. Тому неправомірно вирішувати економічні та екологічні проблеми окремо.



БЕЗПЛАТНА ПРИРОДА ЗАДОРОГО КОШТУЄ

Новий Кабінет міністрів, на мій погляд, успадкував не тільки економічне лихо, а й глибоку еколого-економічну кризу. Тому урядова програма може стати справді антикризовою лише за умови, що уряд відважиться на непопулярні і радикальні заходи, в основу яких буде покладено справжнє врахування екологічних категорій у всіх ланках економіки. Досі цього не робили.

І в структурі адміністрації Президента немає ані ради, ані комісії з екологічних питань. Наприклад, у США і Президент і сенат мають такі структури. Крім того, в США є два державні органи — Агентство з охорони природного середовища та Міністерство природних ресурсів. Ми у постчорнобильській Україні маємо одне бідне і безправне Міністерство охорони навколишнього природного середовища, яке має виконувати не лише сторожові функції, а й об'єднувати, очевидно, всі ті види діяльності, які здійснюють у США два відомства.

У мене як людини, що понад 25 років професійно займається еколого-економічною проблематикою, склалося враження, що Мінприроди було створено як ширма, за якою ніби діється щось серйозне на державному рівні. І створено його для того, щоб у майбутньому, з погіршенням екологічних умов, мати «хлопчика для биття».

Оскільки, як заявив Л. Кучма, структура Кабінету міністрів буде остаточно формуватися в ході розробки антикризової програми, хочу запропонувати перейменувати Мінприроди у Міністерство екологічної безпеки та природних ресурсів (Мінекології). Воно повинно стати повноцінним міжгазулевим державним органом на чолі з віце-прем'єр-міністром.

Природа є таким же джерелом багатства, як і праця. Віками економісти повторювали цю істину. Але засвоїти її багатьом досі не вдається. Хоча цілком зрозуміло, що економіка й екологія — два колеса одного воза. Куди заїде віз, у якого одне колесо менше? Обов'язково зверне набік.

Доки держава не приділятиме уваги відтворенню використовуваних суспільством умов (саме умов!) природного середовища і природних ресурсів нарівні з відтворенням інших виробничих фондів, доти економіка не матиме поступу вперед. Діятиме економічний закон неминучого зростання екологічних витрат як частки виробничих. І діятиме доти, доки існуватиме дисбаланс між потребами в традиційних матеріальних благах і рівнем їх задоволення, з одного боку, та потребами суспільства у повноцінному природному середовищі, природних ресурсах і рівнем задоволення цих потреб, — з другого.

Гадаю, уряд прагнутиме узгоджувати свою діяльність з вимогами об'єктивних економічних законів. Тому сподіваюся, що розуміння дії згаданого закону стане серйозним аргументом на користь негайної екологізації нової антикризової програми.

В основі програми подолання еколого-економічної кризи повинна бути концепція єдності еколого-економічних проблем. Всі без винятку владні і виробничі структури — центральні, регіональні, галузеві — повинні орієнтуватися на еколого-економічну ефективність замість традиційної рентабельності.

Спробую пояснити цю концепцію.

Якщо технологію випуску продукції неможливо змінити, щоб зменшити забруднення довкілля, то таке забруднення за сучасного рівня технологічної досконалості треба вважати необхідним або нормативним виробничим споживанням умов природного життєвого середовища і відносити його на собівартість продукції. Нормативні екологічні витрати (забруднення чи інші форми негативного впливу на природне середовище) за економічною природою є такими ж, як і витрати на сировину, пальне, матеріали, зарплату та інші статті суто виробничих витрат.

Це вже знайшло відображення у двох постановах Кабінету міністрів, якими передбачається плата за викиди забруднюючих речовин в атмосферу, скиди у воду та розміщення відходів у природному життєвому середовищі. Стягнення платежів не звільняє підприємства від відшкодування збитків, заподіяних порушенням природоохоронного законодавства. У постановах записано, що ці платежі за викиди і скиди в межах лімітів відносяться на витрати виробництва, тобто собівартість, а понадлімітні здійснюються за рахунок прибутку підприємства. Але, посилаючись на кризовий стан економіки (можна подумати, що екологічна ситуація є безкризовою), окремим пунктом ці постанови звільняють підприємства від платежів до 1996 року, а збиткові і низькорентабельні організації за рішенням Рад народних депутатів базового рівня можуть взагалі не брати на себе таких зобов'язань.

Та хіба можна адміністративними рішеннями звільняти підприємства від виробничих витрат? Адже безплатних сировини, пального чи то енергії не буває. Тим більше, що йдемо до ринкових відносин. Чи, може, Ради базового рівня будуть платити замість підприємств?

Таким абсурдним звільненням від оплати за спожиту частку природного середовища у вигляді технологічно вимушеного забруднення ми потураємо безгосподарності, робимо ведмежу послугу і підприємству, яке не відчуває економічної відповідальності за забруднення, і, головне, суспільству, яке рано чи пізно змушене розплачуватися за цю статтю виробничих витрат. Але вже з бюджету. Не кажу про борг майбутнім поколінням, бо вони теж мають право на чисте середовище і природні ресурси.

Виходячи з кризового стану економіки, сьогодні ціна ековитрат може встановлюватися на мінімальному рівні. Згодом нормативи їх будуть скорочуватися, ставати жорсткішими, а ціна зростатиме, що приведе до поліпшення умов природного життєвого середовища.

Нині, при розробці урядової антикризової програми надзвичайно важливо хоча б узаконити ековитрати. Підприємства повинні знати, що такі витрати існують і треба прагнути до їх скорочення. Це дасть можливість позбавити підприємства споживацької психології і сприятиме переходу до ринкової економіки.

Не треба боятися, що екологічна частина антикризової програми потребуватиме великих додаткових коштів. Йдеться про розумний розподіл наших ресурсів, про розумні структурні зміни у народногосподарському виробничому комплексі, про більш ефективні напрями інвестицій, як внутрішніх, так і зовнішніх.

Розв'язувати наші проблеми було б найпростіше, найдешевше і найефективніше, запозичуючи світовий досвід, зокрема американської та західнонімецької систем економічного захисту природного середовища, що давно пристосовані до ринкових умов. США вже запровадили продаж ліцензій виробникам на право забруднення природного середовища у державному та міждержавному (США — Канада) масштабах.

У листопаді 1991 року міністри охорони природи США та України підписали угоду про здійснення українсько-американського проекту «Економічний захист природного життєвого середовища України в умовах ринкових відносин — Екоринок-2000». Американці погоджувалися фінансувати проект за умови, що експеримент з торгівлі ліцензіями за забруднення атмосфери буде провадитися одночасно на суміжних територіях України, Польщі, Словакії та Угорщини.

Консультативні наради в Мінприроди на початку 1992 року визнали проект доцільним. Польська сторона також погоджувалася. Але зрушень немає. Потрібні рішення на урядовому та міжурядовому рівнях.

Можна ще додати, що на підставі наукової експертизи екологічно шкідливих виробництв та продукції треба вжити рішучих заходів до структурної перебудови виробничого комплексу України, а урядові доцільно вийти із законодавчою ініціативою про розробку нового природоохоронного законодавства та екологізацію усіх господарських законів.

Юрій ТУНИЦЯ,
доктор економічних наук, професор, академік Української екологічної академії наук, завідуючий кафедрою Львівського держуніверситету імені І. Франка, директор Міжнародного інституту-асоціації регіональних екологічних проблем.

Львів.

Фото Володимира ФАЛІНА.

Соціальний зріз

ГОДІ НАМ БУТИ ТУРКАМИ

ПО-ПЕРШЕ, хороших сусідів ображаємо: за светрами та іншим крамом до них біжимо, аж спотикаємося, та за інерцією продовжуємо язиком ляпати.

По-друге, вони вже давно не такі затуркані, як ми. Нам, українцям, розтуркуватися потрібно. А це не так легко зробити, оскільки розвинутий соціалізм так поводив нас численними бюрократичними колами, що голова обертом іде. Особливо складно у теперішньому хаосі людям скромним, далеким від канцелярської круговерті.

Але, як мовиться, ближче до справи. Приїздять двоє дядьків з приміського села. Так і так, мовляв, можливо, й не за адресою прийшли, але вже, будьте добрі, вислухайте.

Точно прийшли не за адресою, оскільки справа торкається пенсії. Були, розповідають мої земляки, у своєї «кадровички», були в соцзабезі — кажуть, у п'ятдесят п'ять іти на пенсію нам не належить. А ось наш один житинець, Хведько, теж кочегаром працював, дак йому дали у п'ятдесят п'ять...

Мене завжди вражають оці дядьки, виховані різного рангу начальниками. Для них продавець у сільській крамниці — начальник. І найзатятіший канцелярист, особливо якщо на столі у нього великі стоси паперів, то ще більший начальник. Не кажучи вже про тих, з подвійними дверима. Подих у дядьків перехоплює, коли гляне «начальник» з-під лоба. Забуде, чого й прийшов. І так незручно себе почуває, що завдає комусь клопоту...

...Ваш кореспондент пройшов шляхами претендентів на пенсію. Упродовж чи не цілого року зробив кілька заходів. Виявилося (але з яким скрипом!), мають право на пільгову пенсію і той, і другий. Та у Володимира був неправильний запис у трудовій книжці — хто там колись, у молодості, надавав значення — слюсар записано чи кочегар, аби платили. Тепер не може добитися відповіді, хто має виправити помилку. Одні кажуть, правління колгоспу, інші — тільки суд, треті — у Києві, у міністерстві.

Прикиньмо: скільки мільйонів (не тисячі!) затурканих українців ходить від контори до контори у надії роздобути того чи іншого папірця! Скільки вони могли б зробити за цей час! Якби ті, хто «ганяє» їх за папірцями, робили це с а м і. Вони ж платню одержують! За що?

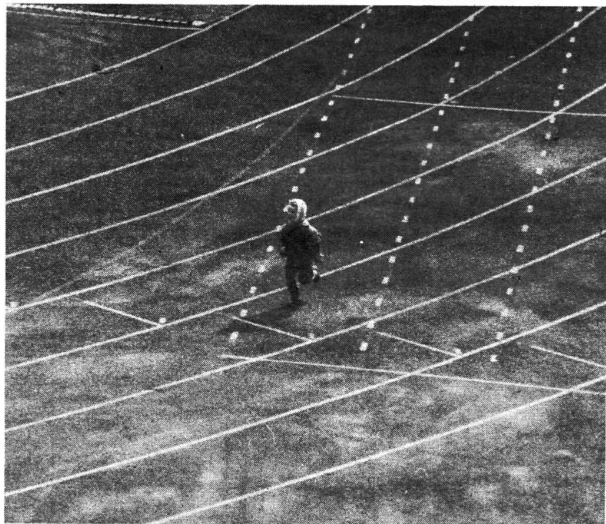
Починається приватизація. Можна собі уявити, що починається в конторах. Місцева влада — демократична і не дуже,— агов! Хтось же повинен працювати. Чи так і будемо бігати та шукати, де двері ширші?

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівне.





МЕМУАРИСТИ НЕПЕВНОЇ ЕПОХИ





Не всі нинішні діти хочуть стати бізнесменами, хоч і побутує серед дорослих така думка. Вони, діти, як у всі часи, різні. Серед нинішніх є не лише «бізнесмени» та «брокери». З'явилися, приміром, «мемуаристи» — вони пригадують у колі ровесників, якими були на смак і запах цукерки «Вечірній Київ». Їх слухають — як не слухали навіть ветеранів штурму Шипки. Це дає надію на майбутнє. Тільки б малих мемуаристів не підвела пам'ять!

Фото Михайла САЧКА.





Експрес-інформація

ДОГОВІР ЯК ЗАСІБ ЕКОНОМІЇ

У російському парламенті неминуче виникнуть гострі суперечки під час обговорення американо-російського договору СТАРТ-ІІ, заявив заступник міністра закордонних справ Росії Берденников. Прихильники російського Президента наполягатимуть на ратифікації згаданого документа. Берденников сказав, що цей договір дасть можливість Росії заекономити мільярди доларів без шкоди для її оборонного потенціалу, відкриє нові перспективи подальшого військового співробітництва двох держав.

БІЛЬШЕ ПІДПИСІВ, БІЛЬШЕ БЕЗПЕКИ

Міжнародна конференція з контролю над хімічною зброєю відкрилася сьогодні у Женеві. У форумі візьмуть участь понад 130 держав світу. Очікується, що під час конференції представники не менш як 115 країн підпишуть конвенцію про хімічну зброю. Це може бути найбільш вагомою забороною на виробництво, придбання, зберігання, транспортування і використання хімічних боєприпасів.

СЛІДОМ ЗА ЧЕРВОНИМ ХРЕСТОМ

Зібрати 20 мільйонів доларів для допомоги жертвам конфлікту у Таджикистані закликала Організація Об'єднаних Націй. У розповсюдженій з цього приводу заяві говориться, що такий крок необхідний у зв'язку з різким погіршенням ситуації в країні. Внаслідок внутрішньо-національного конфлікту сотні тисяч людей були змушені втікати до Афганістану. Міжнародний комітет Червоного Хреста вже розпочав великомасштабну операцію для допомоги жертвам війни.

За оцінками ООН, у Таджикистані налічується більш як 400 тисяч переміщених осіб і біженців. Близько 140 тисяч перебувають у сусідніх з Афганістаном районах без продовольства, одягу й житла.

АРАБИ НА РОЗДОРІЖЖІ

Про можливу відмову від участі в роботі близькосхідної мирної конференції на знак протесту проти депортації Ізраїлем понад 400 палестинців заявили члени Ліги арабських держав. На засіданні цієї організації в Каїрі міністр закордонних справ Сирії Ф. Шараа сказав, що, незважаючи на інцидент, араби повинні продовжувати двосторонні переговори з Ізраїлем з територіальних питань.

Разом з тим Організація визволення Палестини заявила про готовність залишити конференцію, якщо ізраїльське керівництво не поверне депортованих палестинців.

ЖОДНОГО СЛОВА ПРО ПОЛІТИКУ

Робоча зустріч міністрів внутрішніх справ Російської Федерації В. Єріна і Грузії Т. Хачішвілі відбулася в Москві. Сторони обговорили питання активізації діяльності органів охорони правопорядку двох держав у боротьбі із злочинністю. Йшлося про взаємодію російської міліції й грузинської поліції. Міністри розглянули проект угоди про співробітництво двох відомств. Згідно із взаємною домовленістю політичні проблеми на зустрічі не розглядалися.

«КОРОБЕЙНИКИ» МОЖУТЬ СПАТИ СПОКІЙНО

Ввести обов'язкові запрошення або візовий режим для громадян колишнього СРСР, котрі в'їжджають на територію Польщі, запропонував міністр внутрішніх справ цієї країни А. Мильчановський. Такі документи мали б пред'являти також громадяни Болгарії та республік колишньої Югославії. Однак польське міністерство закордонних справ скептично прореагувало на цю пропозицію.

НАЙГІРШОГО ПОКИ ЩО НЕ ТРАПИЛОСЯ

Шторм, який шаленіє поблизу Шетлендських островів, спричинив до чергового викиду нафти із танкера «Браєр», що сів на мілину. Таку заяву зробив міністр транспорту Великобританії у парламенті країни. Голландська баржа, яка поспішала до місця катастрофи для відкачування нафти, затримується через сильні вітри. Представник морського відомства Великобританії заявхв, що попри все найгіршого поки що не трапилося — судно навпіл не розкололося.

ЧЕРГОВЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Негайно повернути захоплене у Кувейті військове спорядження — вчора таку вимогу висунула Іраку Рада Безпеки ООН. Йдеться про протикорабельні ракети та інше устаткування, яке днями іракці вивезли з їхньої колишньої військово-морської бази в Умм-Каср, розташованій на кувейтській території.

Ця акція, наголошено у заяві Ради Безпеки, що здійснена без належних консультацій з відповідними оонівськими структурами, свідчить про явну непокору іракського режиму рішенням ООН. Рада Безпеки попередила Ірак, що невиконання вищезгаданих вимог матиме для цієї країни серйозні наслідки.

ТАЙВАНЬ ОФІЦІЙНО НЕ ВИЗНАЮТЬ

Завершився п'ятиденний офіційний візит Голови Верховної Ради Білорусі С. Шушкевича до Китаю. Під час перебування у Пекіні С. Шушкевич зустрівся з главою китайського парламенту Вань Лі, прем'єром Держради Лі Пеном та іншими керівниками країни. За результатами переговорів, сторони підписали заяву про принципи розвитку двосторонніх відносин і низку білорусько-китайських угод. На підсумковій прес-конференції глава білоруського парламенту заявив, що його країна визнає Тайвань як невід'ємну частину Китаю і не встановлюватиме з ним офіційних відносин.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

НЕВИННИХ БІЛЬШЕ НЕМАЄ

Репортаж з прикордонної застави

— Тут вирішується доля Таджикистану,— показав полковник прикордонних військ Валерій Коченов у бік зарослого комишем берега Аму-Дар'ї, де скупчилося понад 50 тисяч біженців.— Якщо без будь-якого насильства вивезуть звідси нещасних людей і умовлять їх повернутися додому, шанси на мир у всій республіці зростуть. А якщо розв'яжуть різанину, витіснять біженців до Афганістану, ворожнеча ще довго не стихне.

Біженці прийшли сюди з південних районів Таджикистану. Їх гнали бойовики-ісламісти, що прагнули піти до Афганістану й використовували мирних громадян як живе прикриття для себе. Кулябці ж із загонів Народного фронту були сповнені рішучості розбити своїх противників-ісламістів для того, щоб встановити тут повний контроль. Але при цьому вони прагнули вивести з-під удару біженців. Мирними засобами, однак, розв'язати цю проблему не вдалося, і кулябці вирішили це зробити з допомогою зброї. Вони готувалися штурмувати табір біженців, де засіли понад триста бойовиків. У своєму розпорядженні вони мали чотири БТРи під червоними прапорами, броньований КАМАЗ і танк.

— Гляньте, кулябці в атаку рушили,— сказав хтось з прикордонників.— Буде різанина.

Мій годинник показував 13-ту годину за місцевим часом.

— Нам тільки й залишилося, що спостерігати. А що вдієш, коли на заставі всього лише 10 офіцерів і 22 солдати,— сказав полковник Коченов.— Наказано дотримувати нейтралітету.

Застава опинилася ніби між двома вогнями. Кулі літали над нашими головами, мов шалені. Неподалік від нас вибухнули перші три гранати.

— Афганці працюють,— пояснив один з офіцерів.— Вони принесли з собою на наш бік щонайменше з десяток гранатометів.

Про всяк випадок нам видали каски.

13.30. Кулябські БТРи з піхотою на борту рушили в бік табору біженців. Танк поламався, не зробивши жодного пострілу. Противник відповів залпом з гранатометів і автоматів.

14.02. Кордон перетнули афганські вертольоти.

— Знову десант? Чи бомбувати кулябців? — запитав, ні до кого, власне, не звертаючись, заступник начальника застави лейтенант Андрій Бурманін. А в його голові — зовсім інші думки: дружину відправив на Далекий Схід, сьогодні має народити.

Звук вертольотів зник. Прикордонники вирішили, що афганці зробили посадку, щоб забрати біженців.

14.10. З афганського берега вистрілили з важкої гармати. Снаряд вибухнув у повітрі.

— Переправа біженців на афганський берег триває на повен хід, на плотах та човнах,— повідомив вартовий зі спостережної вежі.

На моє запитання, чому взагалі біжать звідси місцеві жителі, один з офіцерів відповів:

— Бояться помсти. Нехай хтось сам і не брав до рук зброю, та вже одне те, що він — виходець з Гармського району, оплоту ісламістів, лунає як вирок.

14.45. Кулябці взяли полоненого — 32-річного Мірзо Акрамова.

— Мені передали, що ти особисто вбив мого дядька, — кричав на нього Худойкул Тошев, його колишній сусіда. Кажуть, що в загоні кулябців йому належить роль прокурора й ката одночасно.

— Доказів не треба,— прокоментували розмову між ними прикордонники.— Той полонений, вважай, тепер смертник. Йому вже нічого не допоможе.

15.05. Наступ кулябців на ферму, де засіли афганські моджахеди. У бій знову пішли БТРи.

15.55.

— Операція майже закінчилася. Перемога за нами,— заявив Бахтієр Холбаєв, заступник командира кулябців (у минулому тренер з самбо, майстер спорту СРСР).— З нашого боку двоє убитих, шестеро поранених. У них — 42 вбитих.

Кажуть, що, відступаючи під натиском кулябців на той берег Аму-Дар'ї, командир ісламістів пообіцяв сюди повернутися і, звичайно ж, не з хлібом-сіллю.

— ...Не буде тут миру, особливо у цій прикордонній смузі,— у пориві відвертості казали прикордонники,— зібравшись за обіднім столом.— Гармцям, котрі становлять основну масу біженців, уже тут жити не дадуть, навіть коли вони й захочуть сюди повернутися.

Прикордонники нікого не виправдували. У Таджикистані, говорили вони, уже пізно шукати винних. Руки у всіх «борців за праве діло» однаковою мірою закривавлені.

Увечері переможці чинили скорий суд над полоненими... Обливши затим трупи соляркою, вони залишили вогнища з людського м'яса горіти біля застави до самого ранку.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

МОЛДОВА ОРІЄНТУЄТЬСЯ НА СХІД

У сусідів

Без нових джерел енергетичних ресурсів Молдова, схоже, опиниться в дедалі більшій залежності від країн, що вийшли з СРСР.

За словами заступника міністра національної економіки республіки А. Дякону, «Молдові вигідніше бути в одному економічному просторі з країнами Сходу, купувати бензин, інші види енергоресурсів за коефіцієнтом 1,2 до внутрішніх цін Росії, аніж перебувати в становищі країн Балтії, котрим енергоресурси відпускаються за цінами у 3—3,5 раза вищими, ніж зараз нашій республіці. Коли б Молдові довелося купувати паливо з таким ціновим коефіцієнтом, то їй треба було б затратити не 70 мільярдів рублів, а 150, що в півтора раза перевищує загальну суму національного прибутку».

Економічна залежність від СНД, і зокрема від Росії, гальмує введення в Молдові національної валюти. На думку того ж заступника міністра, «форсувати введення національної валюти не варто. Треба прислухатися до голосу вчених, котрі твердять, що залежність лея Молдови від рубля Росії буде істотною, бо технологічна залежність республіки від Російської Федерації на сьогодні становить 80—90 відсотків. А також тому, що рубль забезпечений золотом і стратегічними ресурсами — нафтою, газом, металом».

Що ж до попереднього курсу Молдови на співробітництво з Заходом, А. Дякону зауважив, що «нерідко за цією допомогою криється більше ідеологічного тиску, ніж реального економічного ефекту».

Перефразувавши слова відомого американського бізнесмена та політика Роберта Страуса про Росію, заступник міністра національної економіки Молдови підкреслив, що «ні в Сполучених Штатів, ані в усього Заходу не вистачить грошей, щоб підтримати демократію Молдови, бо демократія, економічне відродження в Молдову прийдуть зсередини».

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Фотофакт



На безриб'ї і рак риба. Таке дещо зневажливе ставлення української народної творчості до дарів морських, мабуть, не поділили б на Корейському півострові. Для мешканців «Країни Вандо» — невеличких островів, що розташовані на самому півдні Республіки Корея, море — головне джерело існування. До того ж необхідно зазначити, що з екологічної точки зору тут найчистіше море. Можна сказати, що всі приморські села — одна велика ферма, де переробляють морські продукти. Цей регіон славиться також як місце, де виловлюють не тільки цінні породи риб, а також устриці, морські огірки й молюски. Якість цих делікатесів досить висока завдяки чистій воді поблизу островів.

НА ЗНІМКУ: невдовзі й ця риба буде перероблена й відправлена на материк.

Фото ІТАР — ТАРС.

Аргентинський блокнот

V. ЧУЖІ СЕРЕД СВОЇХ

Пропаганда радянського способу життя мала в Аргентині не тільки заочних прихильників. Наприкінці 50-х років 20 тисяч українців вирішили повернутися на Батьківщину: ще б пак, невідомо, чим скінчаться в Південній Америці експерименти із соціалізмом, а в УРСР він уже в повному розпалі.

Чим зустріла Радянська Україна своїх віднайдених дітей? Розмовляємо з безпосередніми учасниками тих подій.

Пан Микола С. — робітник взуттєвої фабрики в Буенос-Айресі.

Спочатку відмовився говорити. Дізнавшись, що ми з України, відскочив: мовляв, знову приїхали з агітацією. Вже був, бачив. Бувайте здорові. Довелось довго переконувати, що ми журналісти, а не агітатори. Не воюємо із «загниваючим імперіалізмом». І взагалі, не маємо ніяких зазіхань на свободу свого співрозмовника. Пан Микола «здався».

— Пам'ятаю, їхали з великою надією. Мама тут плакала за рідним селом, родичами, сусідами. Раділа: тепер знову будемо з ними... Але не так сталося, як гадалося. На нас дивилися, як на ворогів. Буржуї, капіталісти, запроданці. Жити не було де, хоч обіцяли... Довгі черги за хлібом. Але найстрашніше — глум над вірою. Наді мною сміялися, били за те, що ходив до церкви. А потім її перетворили на склад міндобрив. Ледве вдалося вирватися назад з того пекла. А тепер, скажіть, в Україні можна вірити в Бога?

Із Мариною М. ми поверталися додому. Вона також із сім'ї тих, хто повернувся в Україну. Сама народилася вже на Волині. Але батьки, брати і сестри — українські аргентинці.

...— Тато був тут кандидатом в члени Компартії. У рідному селі, розповідають, зустріли родину непогано. Приїхали голови колгоспу, сільради, парторг, привезли пляшку. «Молодець,— плескали тата по плечу,— наш чоловік, комуніст. Дамо вам хату, працюйте в колгоспі, живіть». Але коли тато побачив, як «свої» комуністи пиячать, як тягнуть з колгоспної комори, як парторг «агітує» молодиць десь у затишному куточку, передумав вступати в комуністи.— Я не думав, що тут такий бруд, — вперто відмовляв райкомівцям. Вигнали нас з хати, а в тата — туберкульоз. «Дурні ми, дурні,— плакав він перед смертю,— захотіли комунізму. Пробачте, діти, що вас занапастив».

Позбавлення даху над головою — дрібниця. Інші очевидці розповідають: багатьох бажаючих пожити в «соціалістичному раю» спочатку чекало чистилище — Сибір. До людей, які повірили пропаганді, справді ставилися, як до ворогів, ледь не шпигунів чи зрадників. Обдурені кинулися назад, але повернутися змогли не всі, лише ті, кому пощастило на родича, народженого в Аргентині. Дехто з доведених до відчаю людей перервав свої поневіряння зашморгом. Інші склали руки і жили в сподіванні. Втім, жили, як і всі ми, у величезній таборній зоні під назвою «СРСР». І досі, розповідають, на Волині сім'ї, які повернулися з чужини, сусіди називають «аргентинцями».

Між іншим, стійкість комуністичних переконань у багатьох прогресистів, які залишилися в Аргентині, виявилася міцнішою від здорового глузду. Тим, хто побачив життя в УРСР зблизька, не вірили. Мовляв, продалися міжнародному імперіалізмові і фашистам-самостійникам.

Нині в стані «неукраїнських» українців деяка розгубленість. Нові вітри на історичній Батьківщині потроху відчутні і за океаном. І доки найстійкіші, презирливо зціпивши зуби, шепчуть: «Зрада» і розтуляють їх лише для «Інтернаціоналу» в дні урочистих засідань, слабші вагаються: надто промовисті події відбуваються на берегах Дніпра, щоб не побачити їх на берегах Ріо де ла Плати.

Віце-прем'єр Микола Жулинський, відвідавши аргентинських земляків, не знехтував і гостинністю прогресистів. Він хотів прокласти місточок між братами по крові, долею вигнаних з рідної землі, розповісти їм правду про сучасне становище в Україні. Але місточок виявився непотрібним, поки що з цього берега не хочуть переходити на інший.

— Чому ми повинні вірити тому, що ви розповідаєте про Україну? — чув Микола Григорович.— Ми вже стільки легенд наслухалися...

Так і живуть українці на півдні американського континенту. Розділені на бандерівців і мельниківців, сентиментальних патріотів і підприємливих бізнесменів, на самостійників і прогресистів. Ми, як і пан Жулинський, наївно спробували зводити хоча б не міст — кладку взаєморозуміння.

— Зробіть перший крок, Україна ж для всіх єдина Батьківщина,— пропонували в Українській Центральній Репрезентації.

Її голова пан Василик пояснив, що наша порада дещо припізнилася: такий крок уже зроблено. Він особисто зустрічався з прогресистами і запропонував їм з'єднатися в єдиній українській громаді. Але... Зустрічного кроку, навіть півкроку, ніхто не зробив. Мабуть, давня ворожнеча до самостійників сильніша за голос крові і здоровий глузд.

Катерина КІНДРАСЬ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Валентин ЛАБУНСЬКИЙ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».
Буенос-Айрес.

«Гіркий хліб від «ласкавої» батьківщини»

Гортаючи зарубіжну пресу

— під таким заголовком афінська газета «Катимерини» помістила статтю про тяжке становище в Греції понтійських греків, які переселяються сюди на постійне проживання з республік колишнього СРСР.

Жорстока дійсність розбиває їхні надії: вони зіштовхуються з бідністю, безробіттям. У Греції діє так званий «закон крові», згідно з яким грецьке громадянство може одержати будь-який іноземець, що має предків грецького походження. За даними дослідження «Понтійські переселенці з колишнього СРСР, їхнє соціальне та економічне становище», підготовленого афінським університетом політичних наук Пандіон, з 1985 по 1990 рік до Греції переселилося близько 30 тисяч понтійців, а найближчими роками очікується прибуття ще близько 150—200 тисяч.

Більшість з них причинами від'їзду називає бажання об'єднатися з родичами, котрі вже проживають у Греції. Лише 4,4 відсотка заявили, що з колишнього СРСР їх змусили виїхати національні конфлікти. А пошуки «кращих умов життя» стали причиною від'їзду лише 1,9 відсотка.

Проте більшість емігрантів опиняється в Греції у дуже скрутному становищі, без житла й роботи. За даними дослідження, не мають постійної роботи понад 51 відсоток прибулих. В особливо важкій ситуації опинилися представники гуманітарних професій: 9 з кожних 10 поповнюють ряди безробітних.

Новинка

Продукція АЗЛК у межах колишнього Союзу, як правило, йшла «на ура». Однак сьогодні ситуація змінюється. Нинішня ціна «Москвича» не відповідає якості машини порівняно з іномарками аналогічного класу, призначеними для експлуатації в умовах міста. Тому АЗЛКівці вирішили запропонувати свою продукцію насамперед селу. Їхня новинка — пікап з причепом, який ви бачите на знімку, на думку самих автомобілебудівників, має зацікавити фермерів СНД, для яких «Ніссани» та «Ленд ровери» ще не скоро стануть доступними.

Фото ІТАР—ТАРС.

Про рівень життя

МИ ЗА ЦІНОЮ НЕ ВСТОЇМО...

Хвиля чергового підвищення цін слідом за Україною та Казахстаном докотилася й до Киргизстану. За опублікованими в республіканській пресі даними гряде подорожчання побутових послуг, плати за квартиру. Скажімо, ремонт взуття тепер обходитиметься втричі дорожче, хімчистка одягу — у 6 разів. За користування газом доведеться платити 124 карбованці з людини, за 1 кіловат електроенергії — 60 копійок.

Відповідно до нових цін вартість мінімального споживчого кошика за розрахунками держстатагентства становить 13 тисяч карбованців. Якою ж має бути мінімальна заробітна плата чи пенсія? Минулого місяця заробітна плата (1600 карбованців) становила близько 25 відсотків мінімального споживчого бюджету. Отже, сьогодні потрібно буде від 3 до 5 тисяч карбованців, щоб хоч якось звести кінці з кінцями. Без сумніву, що за нинішніх умов значна частина населення Киргизстану опиниться за межею бідності.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

Армія

НЕ ЗАВЖДИ ПІЛЬГИ ДОБРІ

Нещодавно відбулася зустріч Президента Казахстану Н. Назарбаєва з командуванням збройних сил республіки. На ній обговорювалися процеси становлення і розвитку армії суверенної казахстанської держави.

Надмірного оптимізму в оцінках не було. Зокрема, пролунали такі цифри: на призовні пункти в цьому році не з'явилися 9,5 тисячі призовників; близько восьми тисяч військовослужбовців самовільно залишили місця розташування своїх частин.

Того ж дня Президент виступив по телебаченню і заявив про необхідність переглянути перелік пільг, які дають право на відстрочку призову на дійсну строкову службу. Спостерігачі передбачають, що найближчим часом на невизначений термін буде скасовано дію деяких із згаданих пільг.

Тетяна КОСТІНА.
Алма-Ата.

Власкори повідомляють

Ташкент

По телефону до сусідів і не тільки...

Турецька станція телефонного супутникового зв'язку почала діяти в Ташкенті. Її створено відповідно до домовленостей між урядами обох країн в галузі комунікацій. Станція встановлена поруч із головною телевізійною вежею Ташкента. Її змонтували спеціалісти фірми «РТТ» (Туреччина) і Міністерства зв'язку Узбекистану. 30 каналів станції дають змогу за допомогою внутрішньої турецької космічної лінії оперативно виходити на абонентів обох країн, а в разі потреби — і на телефонні канали інших країн світу.

Зульфія РАСУЛІ.

Борис ЧИЧИБАБИН

НА КАМНЯХ ЭТИХ ЛЮДИ ВПЕРВЫЕ СЛЫШАЛИ БОГА

Печатается впервые

У СКЛАДІ делегації, що представляла українську громадськість на Форумі єврейсько-української дружби, котрий проходив у Єрусалимі з 1 по 7 вересня минулого року, мені пощастило провести тиждень на св'ятій та вічній ізраїльській землі. Про те, що виніс у душі після короткого перебування там, я написав вірші, що, гадаю, не потребують додаткових пояснень.

Тому скажу лише про те, що не ввійшло до віршів. За їхніми межами залишилося дивне і гірке відчуття здивування, котре тією чи іншою мірою відчули, мабуть, усі мої супутники в цій поїздці. Чому ми живемо так погано порівняно з іншими народами інших країн? Бог з ними, з багатими, Америкою, Німеччиною, Японією, у них століття розумного господарювання. Але Ізраїль — маленька країна, з несприятливими й важкими для людини природними умовами. Випалена немилосердним дев'ятимісячним сонцем, пустельна, пагорбкувата, воістину трагічна, воістину біблейська земля з глинисто-солончаковими неродючими грунтами й злиденними надрами. Земля, на якій до приходу людини, до прикладення її розумових та фізичних зусиль росли, та й то де-не-де, лише колючки та низенька травичка. Ця країна, де немає українського чорнозему, ані вугілля, ані руди, ані лісу, ані газу, ані навіть ріки, чию енергію можна було б використати в господарських цілях, країна, що як самостійна держава існує всього кілька десятиліть, як крихітний острівець добра в океані ворожнечі й ненависті, оточена непомірно величезними територіями чужовірних і недружелюбних арабських держав. І тому не зі своєї волі перебуває у постійному очікуванні нападу і терору під охороною завжди озброєних юних своїх дочок та синів. Чому ж громадяни цієї маленької, оточеної ворогами країни, живуть у достатку й благоденстві, що нам і не снилося? Чому вони не відчувають тривоги й страху, упевнені у своєму завтрашньому дні й спокійні за нього, привітливі й доброзичні один до одного і до нас, приїжджих,



так, як ми й мріяти забули про себе? Чому пекарні цієї пустельної і кам'янистої країни у будь-яку годину доби пропонують населенню сотні сортів свіжого, пахучого, хрумкого хліба на будь-який смак, якого ми теж й уві сні не побачимо? Чому батьки й матері цієї країни не бояться за своїх дітей, за своїх дівчаток, коли ті затримуються на своїх молодих гулянках на всю ніч, інколи до ранку? Чому це все можливе там і неможливе тут, у нас, на нашій вільній уже, суверенній Україні? Чи буде коли-небудь і в нас так, як у них? Що треба зробити для цього і чому цього ніхто не хоче робити? Прошу вас, задумайтеся над цим, українські й російські земляки мої на нашій Україні, такої багатої і прекрасної, й такої злиденної та недоглянутої.

Борис ЧИЧИБАБІН.

ЗЕМЛЯ ИЗРАИЛЬ

Так и не понял я, что
за земля ты —
добрая, злая ль.
Умные пялят в Америку
взгляды,
дурни — в Израиль.
В рыжую Тору влюбиться
попробуй
жалким дыханьем.
Здесь никогда и не пахло
Европой —
солнце да камень.
Мертвого моря вода
ядовита,
солоно лоно —
вот ведь какое ты, царство
Давида
и Соломона.
Что нам, приезжим,
на родину взяти
с древнего древа?
Книги — и те — здесь
читаются сзади,
справа налево.
Не дружелюбны и
не говорливы
камни пустыни,
зреют меж них виноград
и оливы,
финики, дыни.
Это сюда, где доныне
отметки
Божии зрятся,
нынешних жителей гордые
предки
вышли из рабства.
Светлое чудо в лачуги
под крыши
вызвали ртами,
Бога Единого миру
открывши,
израильтяне.
Сразу за то на них беды
волнами,
в мире рассеяв,
тысячу раз убиваемый нами
род Моисеев.
Я их печаль под сады
разутюжу,
вместе со всеми
муки еврейские приняв
на душу
здесь, в Яд-Вашеме.
Кровью замученных сердце
нальется —
алое выну.
Мы уничтожили лучший
народ свой
наполовину.
Солнцу ли тучей затмиться,
добрея,
ветру ли дунуть, —
кем бы мы были, когда б
не евреи,
страшно подумать.
Чтобы понять эту скудную
землю
с травами злыми,
с верой словам Иисусовым
внемлю
в Иерусалиме.
В дружбах вечерних веселя,
в спорах неробок,
мало протопал по этой
земле я
вдумчивых тропок.
И, с Тель-Авивского
аэродрома
в небо взлетая,
только одно и почувствую
дома —
то, что Святая.

КОГДА МЫ БЫЛИ В ЯД-ВАШЕМЕ

А. Вернику

Мы были там, и слава Богу,
что нам открылось понемногу
вселенной горькая душа —
то нисподая, то взлетая,
земля трагически — святая
у Средиземного ковша.
И мы ковшом тем
причастились,
и я, как некий нечестивец,
в те волны горб свой
погружал,
и тут же, невысокопарны,
грузнели финиками пальмы
и рос на клумбах цветожар.
Но, люди мы неделовые,
не задержались
в Тель-Авиве,
пошли мотаться налегке,
и сразу в мареве и блеске
заговорила по-библейски
земля на ихнем языке.
Она была седой и рыжей,
и небо к нам склонялось
ближе,
чем где-нибудь в краях
иных,
и уводило нас подальше
от мерзословия и фальши,
от патриотов и ханыг.
Все каменистей, все
безводней,
в ладони щурилась
Господней
земля пустынь, земля
святынь.
От наших глаз неотдалима
холмистость Иерусалима
и огнедышащая синь.
А в сини той, белы как
чайки,
домов расставленные чарки
с любовью потчуют друзей,
и встал, воздевши к небу
руки,
музей скорбей еврейских —
муки
нечеловеческой музей.
Прошли врата — и вот
внутри мы,
и смотрим в страшные
витрины
с предсмертным ужасом
в очах,
как, с пеньем Тор мешая
бред свой,
шло европейское еврейство
на гибель в ямах и в печах.
Войдя в музей тот,
в Яд-Вашем, я,
прервавши с миром
отношенья,
не обвиняю темный век —
с немой молитвой жду
отплаты,
ответственный и виноватый,
как перед Богом человек.
Вот что я думал
в Яд-Вашеме:
я — русский помыслами
всеми,
крещеньем, речью и душой,
но русской музе
не в убыток,
что я скорблю о всех
убитых,
всему живому не чужой.
Есть у людей тела и души,
и есть у душ глаза и уши,
чтоб слышать весть из
Божьих уст.
Когда мы были
в Яд-Вашеме,
мы видели глазами теми,
что там с народом Иисус.
Мы точным знанием
владеем,
что он родился иудеем,
и это надо понимать.
От жар дневных ища
прохлады,
над ним еврейские обряды
творила любящая мать.
Мы это видели воочью
и не забудем днем и ночью
на тропах зримого Христа,
как шел он с верными
своими
Отца Единого во имя
вплоть до Голгофского
креста.
Я сердцем всем прирос
к земле той,
сердцами мертвых
разогретой,
а если спросите «зачем?» —
отвечу, с ближними
не споря:
на свете нет чужого горя,
душа любая — Яд-Вашем.
Мы были там, и слава Богу,
что мы прошли по
солнцепеку
земли, чье слово не мертво,
где сестры — братья Иисуса
его любовию спасутся,
хоть и не веруют в Него.
Я, русский кровью
и корнями,
живущий без гроша
в кармане,
страной еврейской покорен, —
родными смутами снедаем,
я и ее коснулся таин
и верен ей до похорон.

* * *

Не горюй, не радуйся —
дни пересолили:
тридцать с лишним градусов
в Иерусалиме.
Видимо, пристало мне
при таком варьянте
дуть с друзьями старыми
бренди на веранде.
Лица близких вижу я,
голосам их внемлю,
постигая рыжую,
каменную землю —
ублажаю душеньку.
Дай же Бог всем людям
так любить друг
друженьку,
как мы ныне любим.
Чую болью сердца я:
рознь и равня,
Муза Царскосельская —
всем нам мать родная.
Все мы были ранее
русские, а ныне
ты живешь в Израиле,
я — на Украине.
Смысл сего, как марево,
никому не ведом.
Ничего нормального
я не вижу в этом.
Натянула вожжи и
гнет, не отпуская,
воля нас — не Божия,
но и не людская.

Харьков.

* * *

У дні Різдвяних свят Борис Чичибабін зустрів своє 70-річчя, з чим ми його сердечно вітаємо! З роси і води вам, Борисе Олексійовичу!

Аномалії

НЕ ГОРИТЬ І НЕ ТОНЕ

ЯКЩО нашому читачеві, який захоплюється детективним жанром, запропонувати для логічного аналізу нічну аеропортівську історію, малоймовірно, щоб він угадав одну з головних дійових осіб. А фабула історії така.

Відправник вантажу, на прізвисько Жора-Вірменин, намагається незаконно вивезти з аеропорту Донецьк 44 коробки вершкового масла. До речі, тут і рейс на Єреван, і час вдалий — п'ята година ранку. Тепер зашифруємо прізвище вищезгаданої службової особи займенником «ВІН» і зачитаємо пояснювальні записки працівників аеропорту, зберігаючи їх стиль.

В. Кучеров, заступник командира льотного загону: «ВІН сказав мені, що цей вантаж (масло) дозволено перевозити, він ліцензований, за нього сплачено».

П. Жиліна, старший диспетчер виробничої служби: «Коли чергова Грищенко прийшла по документи, вона сказала, що ВІН оформив 44 ящики масла вершкового».

В. Гареєв, вантажник багажу: «ВІН запитав мене, чи завантажили ми коробки. Я відповів: «Так». Біля НЬОГО стояв господар коробок».

Є. Бойко, начальник команди охорони ВОХР: «З міліції, куди я двічі повідомляв про масло, ніхто не приїхав. Відповіли: всі співробітники, мовляв, зайняті. І тут я побачив біля нагромаджувача ЙОГО. Привіталися. Він запитав, чому мені не спиться. Я аналогічно поставив ЙОМУ таке саме запитання. ВІН відповів, що у НЬОГО така робота. Я відповів, що і в мене така робота. Потім сказав ЙОМУ про масло. ВІН сказав, що знає і що там документи в порядку».

Зараз, коли читач здивований, повідомимо принагідно натяк-інформацію. В акті розслідування цього випадку повідомляється, що у пособництві незаконного вивозу масла за межі України брав участь старшина міліції ЛВВС аеропорту О. Ануфрієв. Саме він відчинив для транспорту з маслом ворота біля... депутатського залу.

От і настав час звірити припущення читачів із правдою. Так хто ж такий ВІН, що мелькає то тут, то там на аеропортівських площах, наче Фігаро? Хто ВІН за посадою? Ні-ні, не вгадали! Беріть вище! ВІН — це начальник ЛВВС аеропорту Донецьк підполковник міліції О. Козлов. Його ж нічні дії і дії його підлеглих прямо суперечать високим службовим обов'язкам: замість захисту закону — брутальне його порушення. Чим же пояснити непокору начальника? Відповідь на це запитання, сподіваємося, буде знайдено. Тим паче що про роботу цього підрозділу, яким керує підполковник міліції, вельми несхвально промовляє документ, підписаний командиром авіапідприємства В. Буряком: «За останні 2—3 роки на об'єктах аеропорту вчинено ряд крадіжок, однак жодну з них не розкрито працівниками ЛВВС аеропорту.

А нещодавно сумний список поповнився новими кримінальними злочинами. Зламано контейнер, звідки викрадено 7 велосипедів, викрадено особисті речі працівників аеропорту і апарату. 20 вересня в аеропорту з металевого ящика зникли 150 тисяч карбованців, а 4 жовтня — 1800 купонів. Наступного дня в кооперативному кіоску недорахувались 60 тисяч карбованців і шкіряної куртки. Прямо-таки злочинний буревій!

До речі, керівника ЛВВС Донецького аеропорту характеризує ще один документ, це окрема ухвала міськнарсуду Борисполя, винесена лише кілька років тому О. Козлову. За що? За використання свого службового становища в намаганні відвернути удар від спекулянта. Простіше, «тиснув» на слідство. Зійшло тоді з рук. І як тут не згадати висловлювання наших мудрих предків: «Безкарність породжує наступні злочини».

Юрій ПАНФІЛОВ,
заступник начальника управління авіаційної безпеки Украавіації.

На перехресті думок

Багато нині розмов ведеться про достроковий розпуск Верховної Ради. Не обминають цієї теми й наші читачі. Тож пропонуємо вашій увазі декілька листів, декілька думок.

ЧОМУ СКАЖУ «ТАК»

Під час війни я партизанив. Усякого бувало — перемоги й поразки, були й такі моменти, коли здавалося — остання мить життя настала. Але я був спокійний — є командири, і вони обов'язково знайдуть якийсь вихід. Можливо, і вув тоді наївний, але ця віра врятувала мене. З вірою я ставився й до найвищого органу влади — Верховної Ради незалежної України. Та з часом переконався в тім, що її дії не зовсім відповідають ідеям самостійності. Боюся, що все може повернутися до старої тоталітарно-імперської системи. Адже сам факт невизнання парламентом держави героїв своєї батьківщини, тобто учасників національно-визвольної боротьби, красномовно свідчить про приховане більшовицьке ідеологічне спрямування такого керівного органу. Мовчить Верховна Рада й з приводу фактів глумління над державною символікою. Не помічає й відкритих виступів у засобах масової інформації проти нашої незалежності. Тому я братиму участь у референдумі про достроковий розпуск Верховної Ради. І мій голос буде не на користь депутатів.

А. ІЛЬЧЕНКО.

Бердичів
Житомирської області.

ПРАЦЮВАТИ ТРЕБА

Хочу сказати отим панам, що збирають підписи для проведення референдуму: не грайтеся з вогнем. Підписи можна зібрати. Хтось підпишеться, а когось і допишуть. А скажіть мені, хто ж голосуватиме? Дайте людям спокій, дайте хоч трохи розібратися в складному новому житті. Партій тих розвелося тьма тьмуща, а яка з них краща — ніхто не знає. Потрібен час, щоб розібратися в їхніх обіцянках та реальних можливостях. Бо поки що склалося таке враження — всі вони за демократію, а роботи не видно, лише простежується бажання якомога швидше дістатися керівного крісла. Чи буде порядок у країні, коли щорічно змінюватиметься уряд чи Верховна Рада? Оця нестабільність, що хтось намагається створити в Україні, заважає не лише керівникам, а й нам, простим людям. Усе чекаєш якоїсь біди. А так хочеться спокою. Нехай вже ті ціни скачуть, та політичний спокій набагато дорожче. Коли нагорі тихо, то, напевно, й внизу все стане на свої місця. Було б краще, якби всі добросовісно працювали, а не байдикували, страйкували, пікетували. Можливо, тоді й були б багатшими. Минув той час, коли манна небесна падала. Тож працюйте, й не заважайте іншим працювати.

Лариса КОСНЕРСЬКА.

Кам'янець-Подільський
Хмельницької області.

ГЕТЬ МАРІОНЕТОК!

Чи може законодавчий орган однієї держави керувати іншою? Виявляється, може. І відбувається таке диво в країні, що називається Україною. Дійсно, наш парламент представляє неіснуючу нині республіку УРСР. І депутати, яких обрали до Верховної Ради, мали виконувати роль маріонеток у руках імперської столиці. Мали виконувати її економічні та політичні танці. Що ж нині? Вони повинні виконати роль державотворців незалежної держави. А чи під силу їм таке? Гадаю, що ні. Бо вони звикли чекати директиви від старшого брата, від «направляющей силы нашего общества — КПСС». А тому, вважаю, годі бути покірним безликим населенням. Потрібно ставати громадянами суверенної України. І першим кроком має бути свідома підтримка референдуму з розпуску нині діючої Верховної Ради. Тож до роботи!

Петро СМАЛЬЦЕР.

Фастів
Київської області.

СТАРІ КРАЩЕ ЗА НОВИХ

Багато списів поламано навколо питання: залишати Верховну Раду в тому складі, який проголосив незалежність України, прийняв чимало необхідних Законів, чи розпустити її та обрати нову.

Не вдаватимуся до дебатів, а лише висловлю особисту думку. Нехай Верховна Рада залишається у старому складі та продовжує працювати. Чому так думаю? Переконаний, що нова буде входити, як то кажуть, у роль не менше року, а нині такий час, коли не можна гаяти й хвилини. Старі депутати вже ознайомилися зі своїми правами та обов'язками, тому нехай і допрацьовують.

Василь ШЕЛУДЬКО.

смт Просяна
Покровського району
Дніпропетровської області.

Юридична консультація

Мене безпідставно заарештували в 1941 році в Москві, коли я відбував там військову службу. Покарання «тягнув» у Сибіру. Куди я можу звернутися після реабілітації за відшкодуванням?

М. Кулик,
село Софіївка
Бердянського району
Запорізької області.

Мій батько свого часу зазнав так званого «розкуркулення», забрали хату, інше майно. Чи можу я тепер отримати якусь компенсацію?

П. Чабан,
Житомир.

Що робити реабілітованому, якщо його хату вже давно зайнято? Як нараховуватимуть компенсацію у цьому разі?

В. Наумов,
Одеса.

Кабінет міністрів України постановою від 5 жовтня 1992 року затвердив нову редакцію відомого Положення про порядок виплати компенсацій, повернення майна або відшкодування його вартості реабілітованим громадянам (Газ. «Урядовий кур'єр» від 16 жовтня 1992 року). Згідно з п. 1 цього Положення право на отримання такої компенсації мають громадяни України та інших держав, особи без громадянства, які зазнали політичних репресій на території України, а також необгрунтовано засуджені військовими трибуналами або репресовані в інший спосіб. Отже, громадяни, які були репресовані на території інших республік колишнього СРСР, а тепер незалежних держав, повинні звернутися за компенсацією до відповідних органів саме цих держав.

Право на отримання відшкодування мають також спадкоємці осіб, які зазнали політичних репресій, за наявності у них свідоцтва про право на спадщину або інших документів, що засвідчують це право. Пункт 4 Положення чітко визначає, за яких саме спадкоємців репресованої особи йдеться. Це так звані спадкоємці першої черги, перелік яких встановлює ст. 529 Цивільного кодексу України — діти, дружина, батьки померлого, деякі інші родичі. Додамо, що вони можуть претендувати тільки на ту грошову компенсацію, яка вже була нарахована, але яку не встиг отримати померлий. В такому ж порядку повертають і майно, якщо воно збереглося на момент звернення за відшкодуванням.

Вилучені будівлі, інше майно реабілітованої особи по можливості повертаються в натурі, за відсутності такої можливості (якщо будинок зайнятий, а майно не збереглося) відшкодовують їх вартість. Для цього необхідно звернутися до спеціальної комісії Рад народних депутатів з питань поновлення прав реабілітованих за місцем постійного проживання реабілітованої особи. Комісія визначає склад майна і встановлює його вартість на підставі документів про вилучення та реалізацію цього майна, будівель. Для цього використовують дані архівів, якщо вони збереглися. Якщо ні, то комісії можуть бути представлені будь-які інші докази, на підставі яких можна визначити розмір відшкодування.

Конкретну вартість майна визначають, як правило, на підставі цін, що діють на час подання заяви про відшкодування. Так, вартість будівель визначає бюро технічної інвентаризації, виходячи із діючих на час подання заяви цін на будівельні матеріали та будівельно-монтажні роботи, а вартість худоби, птиці, сільськогосподарської продукції — за тими закупівельними цінами, що діяли на момент розгляду заяви. Вартість іншого майна встановлюють за середніми ринковими цінами, що діяли в районі (місті) на час розгляду заяви, з урахуванням ціни на момент вилучення. У разі, коли останні ціни невідомі, вартість визначає комісія.

Сергій ІВАНЧЕНКО.

БЕЗРОБІТНИЙ... ГОЛОВА

За листом читача

Їхав у Грем'яч неохоче: спробуй-но захистити голову колгоспу, якого зняли з посади на загальних зборах... Ніколи мені цього робити не доводилось. Але дружина В. Дороха, яка звернулася до корпункту з листом чоловіка, наполягала:

— Зняли його несправедливо. Це представник Президента в районі Сичов звів з ним рахунки.

— Які? — невдовзі вже запитав у самого Василя Григоровича.

— Він мене на людях обізвав хапугою, — розповів. — Я образився і сказав: «За час своєї роботи в колгоспі «хапуга» не купив собі, як ви, за рахунок передовиків сільського господарства ні машини, ні холодильника. Я приїхав у Грем'яч у плащі й піду з ним — нічого мені не потрібно». Мстив Сичов за цю правду не раз. А у вересні з його ініціативи були скликані «загальні» збори, на яких він поставив питання про увільнення мене від обов'язків голови правління.

...Новий голова колективного сільськогосподарського підприємства Микола Мельник, з яким я зустрівся в конторі, здивував-ошелешив щирим зізнанням:

— Я вам спасибі скажу, якщо доведете неправомірність прийнятого рішення на загальних зборах.

Як з'ясувалося, він не жартував і не лукавив. Зрозуміти його неважко. У «Шляху нового життя» худоба — на голодному пайку. Механізатори не встигли ні зорати, ні засіяти 1780 гектарів. Порожні баки автомашин, тракторів. Люди розслаблені, знервовані, інертні. Молодий головний агроном, який так виступав за зняття Дороха, зробив кільканадцять прогулів... Та й у голови колективного господарства Мельник не набивався. Оклад — 3,4 тисячі купонів!

Микола Ілліч продовжує виконувати обов'язки (!) директора Гром'яцької допоміжної школи-інтернату і там одержує пристойну заробітну плату, яка в кілька разів перевищує посадовий оклад керівника сільгосппідприємства... Половина дня — колгоспні турботи, друга половина — педагогічні. Не поспішає він визначитися на користь КСГП, як я переконався, і з іншої важливої причини. Адже від 1247 пайовиків-членів колективного господарства, утвореного в березні цього року на базі колгоспу, на виробничих дільницях не обирали уповноважених на вибори голови. У зборах узяли участь всього-на-всього 162 селян. І 103 з них таємним голосуванням висловили недовір'я В. Дорохові. До того ж вибирали та знімали керівника й ті, які не є членами КСГП «Шлях нового життя»! Одне слово, опротестуй В. Дорох рішення зборів згідно з чинним законодавством — і М. Мельникові доведеться залишити керівний кабінет. Можливо, саме тому він на час мого приїзду так і не написав заяви про вступ до господарства.

— А може, все-таки правильно вирішили люди на зборах? — запитую доярок.

— Ні, — каже Раїса Ламико. — Я за Дороха голосувала. Непогана, добра він людина.

Проте тваринники головної ферми в основному підтримують втручання у грем'яцькі проблеми представника Президента в районі В. Сичова:

— Давно пора його кишнути!

— Він що, справді хапуга? Є такі відомості? — запитую доглядачів худоби.

— Який там хапуга. Він і себе, і нас разом усіх проп'є...

Хоч як не дивно, проте й прихильники Дороха (а їх у Грем'ячі чимало) про цю ваду колишнього керівника говорили з гіркотою:

— Що поробиш, якби не горілка, хіба б до зборів дійшло?

Важко не погодитися з останніми. Очевидно, за всіх мінусів рішення «загальних» зборів справедливе. Задля інтересів села, його людей. Одне насторожує в цій ситуації: загальна байдужість селян до своєї долі. Не вони зібралися в клуб на збори, а їх зібрали. Не вони думали знімати голову, а їм підказали. Відповідні й настрої переважають, настрої не господарів, а найманців.

— Нам усе одно, хто нами керує, — казали мені доярки відверто. — Аби платили добре. Не так, як сьогодні, по одній — півтори тисячі. Хіба це гроші?

Про паї, свою частку в КСГП ніхто нічого не знає. А це ж уже реорганізований колгосп, пайове господарство, на яке ми всі так багато покладаємо надій! Можна лише поспівчувати новообраному голові М. Мельникові: він починає з наведення елементарного порядку, дисципліни на виробничих дільницях. Такі заходи, звичайно, дають відповідний позитивний ефект. Але все одно не розв'язують проблеми: праця з найпрекраснішим, найсуворішим наглядом — все-таки підневільна, низькопродуктивна.

Я не проти колгоспів, а тим паче КСГП. Я проти «грем'яцької» системи організації життя, в якому людина не відчуває себе господарем, запрограмована лише на вказівки, команди, розгони, а не на ініціативу, думку, творчість.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».

Новгород-Сіверський
район
Чернігівської області.

Особистості

Богом людині звелено любити ближнього свого. Більшість з нас робити це розучилися і певні, що таке диво в нас давно перевелося. На християнина-баптиста Володимира Кунця, щасливого батька дванадцяти дітей, який сам живе за заповідями Христовими й інших цьому навчає, і досі дивляться як на інопланетянина.



БОГОДУХ

СВІТ наш пожорстокішав не останнім часом. То неправда. Сьогодні ми просто отримали можливість побачити себе в люстерко й жахнутися: які ми... Жорстоко й люто колись відштовхували від прапора кольору крові всіх, хто не йшов з нами «строго товарищи в ногу». З тією ж жорстокістю сьогодні топчемо той прапор і ницо штовхаємо один одного біля древка з іншим полотнищем. Блудні сини блудного народу, який усе сподівається не вмерти з голоду, не покаявшись перед Батьком...

...З багатодітної сім'ї віруючих, що мешкала в Черкасах, вирвався до Києва шукати свободи післявоєнний переросток, зблуджений ще більшими переростками, яких воєнне лихоліття знадило на всі гріхи землі. Свобода та для новоспеченого будівельника-пролетарія прийшла у знайомій нам до болю іпостасі колективної пиятики. Бригадою купляли банку огірків і, висипавши зелень на закуску, з неї ж і дудлили. Замочували нові картузи, перемоги в соцзмаганні, червоні дати і чорні будні.

А в просвіті цього безпробуддя до свідомості пробивалися батькові слова, сказані ним на смертному одрі: «Не доведи, Господи, щоб діти мої виросли доморощеними християнами».

Ним він і ріс. Услід за старшим братом Дмитром навідувався до молитовного дому на Подолі, завдяки добрій пам'яті міг читати цілі шматки із Святого письма, знав десятки християнських віршів і пісень. Просив у Бога прощення, бо вірив, що «всяка людина, яка прикличе ім'я Господнє, спасеться». Та спасіння без Бога в серці не буває. Ним водив сатана. На зібранні Володимир засинав стоячи одразу ж, як тільки починалася молитва, і прокидався під кінець, з сорому першим вистрибуючи на вулицю. Брати й сестри по вірі йшли з молитовного дому, як одна сім'я — дорогі і близькі один одному, а він почувався чужим, самотнім, як отой волацюга в пустелі. Обруч жалю стискував горло, хлопець сідав під кущем, виплакувався. А «вдома», в гуртожитку, чекала п'яна бригада.

Як зараз пам'ятає — 14 грудня 1958 року він народився вдруге. — Того дня наполегливо молився: «Боже, як я дізнаюсь, що ти мене почуєш. Зроби так, щоб я на зібранні не заснув і щоб не почувався там чужим...» Тоді в молитовному будинку він уперше чув і бачив усе — з початку й до кінця. Брати та сестри говорили, здавалося, лише для нього і про нього, неначе знали його тисячу літ. Потім, дорогою додому, обступили, дякували, просили Новий рік з ними зустрічати. Щоб не розплакатися, він кинувся в перший-ліпший трамвай. А десь через тиждень викликав парторг будуправління: «Не те коїться з тобою, Володьку, не таким став, як усі... Прошу, не ходи до «штундів».

Хіба це від нього залежало? Сатана не втримав його, от і все. Не пив не тому, що не хотів, а тому, що не міг уже цього робити. Не міняв цемент чи дошки на горілку не тому, що таким уродився — і гріх було красти. Гріх було працювати погано. «... Не судіть, щоб не суджено й вас, і не осуджуйте, щоб і вас не осуджено; прощайте, то простять і вам. Давайте — і дадуть вам; мірою доброю, натоптаною, струснутою і переповненою вам у подолок дадуть. Бо якою ви мірою міряєте, такою відміряють вам».

Про будівельну бригаду В. Кунця, яку він згодом зібрав з віруючих, можна було б тоді оди писати. «Та от лихо, — піднімало вгору пальця начальство, — «штунди» вони».

Не в унісон з часом навернувся він до Бога — не в унісон з політикою партії і держави. Новий головний атеїст Микита Хрущов пообіцяв показати по телебаченню останнього віруючого. Дарницьке начальство, «включившись у змагання», негайно ж закрило молитовний будинок євангельських християн-баптистів (ЄХБ), за ніч руками солдатів знесло



православну церкву й розбило на тому місці клумбу. Дітей до церкви не водити! Віршів не розказувати, хорів не організовувати!.. Слухаючи все це, «божевільний», як потім дехто його назвав, Кунець, повернувшись з роботи, зорганізував «двадцятку» і пішов з нею колами радянського адміністративного пекла. А ще незабаром взявся «сватати» собі статтю з Кримінального Кодексу — нишком зводити в Дарниці молитовний будинок. «Безумству хоробрих співаємо пісню!»

Його турляли (було ж кому — райкоми, КДБ, власне конфесійне начальство), а він знав своє і просив братів-сестер по вірі молитися за своїх кривдників, як те Всевишній велить:

«Любіть ворогів своїх, добро робіть тим, хто ненавидить вас. Благословляйте тих, хто вас проклинає, і моліться за тих, хто кривду вам чинить». Один начальник із войовничих атеїстів, який чимало насолив їм, мало не розплакався, коли його в лікарні щиро відвідав... пресвітер баптистів Володимир Кунець.

«Незважаючи ніна що, мені тоді на душі було так легко, що, здавалося, варто змахнути руками — злетів би», — пригадує Володимир Якович.

Неблаженним не збагнути, як має бути легко людині, котра до дев'ятої вечора (а то, часом, і всю ніч, коли розчин пізно завезуть) «вкалує» на казенній будові, потім іде доводити до пуття приміщення молитовного будинку й водночас працює пресвітером церкви чи тим більше головою об'єднання церков Києва й області (понад 80 церков). А ще ж єдиний годувальник сім'ї, в якій дванадцятеро (!) дітей — сім синів і п'ять доньок.

Коли я нагадую Володимирові Яковичу про стогін сучасних молодих сімей, що виховують по одній-дві дитини, він поблажливо посміхається. Мовляв, їдять його діти те, що й усі, і зодягнені-взуті всі. Бог дає дітей, дає і на дітей. Правда, підробляв ночами — штукатурив квартири. Дружина Галина в житті кривого слова не сказала — йому її сам Бог послав. Серйозно! Ще в сьомому класі закохався він у доньку голови колгоспу, а її візьми та й проведи додому інший переросток. Цілу ніч Володька, безбожна душа, не спав — розробляв плани помсти. Вранці придрімнув у садку в траві і явилась йому справжня красуня: чорнява, кучерява, і статна, нерівня їй донька голови. Лють пропала. А через чотири роки, святкуючи Новий рік із віруючими, він здибав її, ту саму, чорняву... Вона й народила йому дванадцятеро діток і Бога в серця їхні вселила. Старший син, Сергій, уже сам пастор і п'ятеро діток має. Четверо наймолодших — школярики. А от двох синів не вберіг. Уже великими хлоп'ятами відійшли до Бога за досить підозрілих обставин. Знайомі радили подати до суду, мовляв лікарі за «чиїмось» вказівним перстом зле вчинили. Його й справді тоді, в 1978-му, КДБ «крутило», як швець шкірою. Але якби й так було, то кому це зарадить? У Святому письмі сказано, що кожному, хто в тебе просить, дай, а з тим, хто взяв щось твоє, не судися. Бог всевидющий, всім воздасть.

Чи не гуманніше замість того допомогти сотням хворих, немічних, зблудлих. Особливо, коли Господь дарував тобі таку можливість. Всесвітня благочинна місія «Слово життя», яку Володимир Якович очолює в Україні (він нині її віце-президент), за рахунок отриманої з США, Австралії, Німеччини та інших країн гуманітарної допомоги вже змилостивилася над сотнями таких знедолених, надавши одяг, взуття, харчі і, звичайно, харч духовний — християнську літературу. Торік зорганізували для 360 віруючих і невіруючих дітей табір відпочинку, де понад дев'яносто з них навернулися до Бога. Цього року планують запросити до табору ще більше. До місійної роботи долучився і старший з братів Кунців — Дмитро Якович, пенсіонер, у будинку якого в Биковні моляться брати і сестри церкви ЄХБ. Він демонструє християнські фільми в лікарнях, школах, будинках престарілих, військових частинах. До речі, місія одержала дозвіл на показ таких фільмів по телебаченню.

Місії у багато чому доводиться починати з чистого аркуша. Не вистачає проповідників, храмів, літератури... А без цього як достукатись до людських сердець. На вулиці Мічуріна, що біля музейного комплексу Великої Вітчизняної війни, за подвійну валютну плату придбали будинок, що міг би служити й молитовним домом, і офісом фірми, і центром біблійного інституту. А він виявився напівтрухлявим. Влітку задумали реконструювати. Доки «варилася» справа з проектом, реконструювали за своїм (В. Кунець — професіональний будівельник!). Місцева влада нагадала двічі про себе штрафом на 50 тисяч карбованців. Влада завжди права: і тоді, коли він нишком зводив молитовний дім у Дарниці, і нині. Баптисти, моляться за неї Богові й надалі зігріватимуть своєю турботою тих, кого влада зігріти не може. А ще молитимуть Всевишнього, щоб занедбаний сад поруч з їхнім будинком не ліг під ніж бульдозера якихось «бізнесменів» (кажуть, тут мали зводити гаражі для іномарок). На цьому місці Володимир Кунець мріє звести церкву ЄХБ, бо вважає це місце воротами Києва... Бог йому в поміч.

Анатолій БЕНЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Українська Біржа Нерухомості



Телефони в Києві:
224-55-81;
224-82-36;
224-14-98;
224-21-59.

Факс:
(044) 224-43-20;
(044) 224-18-80.

Наша адреса:
252030, Київ,
ул. Володимирська, 57.

ГРОШІ РОБЛЯТЬ ГРОШІ

Панове!
Вас вітає постійно діючий Аукціон Кредитних Ресурсів!



Аукціон кредитних ресурсів Української біржі нерухомості «Кристина» зробить з ваших грошей

ВЕЛИКІ ГРОШІ!

Панове! Ми щомісячно продаємо кредитні ресурси своїх клієнтів на суму не менше

1 000 000 000 (мільярда!)

карбованців, а в найближчий час збираємося її подвоїти.



Панове кредитори!
Маємо честь звітувати вам:
середня ставка за кредит на сьогодні перебільшила 160% за рік! Це — не межа! Сьогодні вже мова йде про 200% і більше.

Ми, як і раніше, гарантуємо кредиторам довіру найнадійніших банків України та нашу турботу про їх гроші, як про свої власні.

Покупцям кредитів гарантуємо юридичну бездоганність, конфіденційність та надійність усіх фінансових операцій.

РОБІТЬ ВАШІ ЗАЯВКИ, ПАНОВЕ! ДЛЯ ВАС МИ ПРОЦЮЄМО БЕЗ ВИХІДНИХ.

ЩАСТИ ВАМ, ПАНОВЕ!

Футбол

Г. ЛИСЕНЧУК: «Я ВІРЮ У ДРУГУ ЛІГУ»

(Закінчення. Початок на 4-й стор.).

що тут зібралися досвідчені і молоді, але честолюбні клуби. Подивіться, як щільно йдуть один за одним лідери, як тісно аутсайдерам. Думаю, у другому колі боротьба на всіх поверхах турнірної таблиці буде гострою.

— Хто, як на вас, має найкращі шанси підвищитись у класі?

— Прогнозів робити не буду. Але з тих команд, які мені довелося бачити, сподобався черкаський «Дніпро». Тренерові Семену Осиновському вдалося створити цікавий ансамбль. Привертає увагу гра Сергія Євглевського, якому ще два роки тому видавали багато авансів, Олексія Прохоренка і Степана Матвіїва.

Гадаю, що не сказав ще останнього слова херсонський «Кристал». Цей клуб втратив багато гравців, але новому головному тренерові Віктору Маслову вдалося вже в ході чемпіонату втримати «Кристал» на плаву. Він зібрав по суті нову і, до того ж, молоду команду, де першу скрипку, як на мене, грає Оголюк. Хотів би відзначити творчу роботу і головного тренера кіровоградської «Зірки» Миколи Федоренка. Він також зробив ставку на досвід і молодість. Воротаря Консевича, захисника Паламарчука, нападаючого Лисовця доповнюють молоді Скиш, Суховій, Полторак. Не здивуюся, коли незабаром побачу цих хлопців у командах першої або вищої ліги. До речі, дуже здібні 17—18-річні хлопці виступають і в другій команді «Чорноморця». Тільки через те, що головна команда Одеси залучає до основного складу дублерів, «Чорноморець-2» перебуває серед аутсайдерів.

— Геннадію Анатолійовичу, багатьох хвилює доля колишньої команди київського СКА (нині — «ЗС-Оріяна»). В чому причини невдач столичного клубу?

— Якщо коротко — це скрутне фінансове становище. Але вважаю, що криза там минає, і «ЗС-Оріяна» в стадії растановлення. Наш інститут разом із спортклубом армії створили на базі СКА фактично новий студентсько-армійський клуб. Кафедра футболу надає методичну і практичну допомогу головному тренерові команди Олегу Фещукову. Отож, київський клуб другої ліги ще радуватиме своїх прихильників.

— Якби вам запропонували скласти список 22 кращих гравців другої ліги, то кого б ви до нього включили?

— Не ризикну цього робити, бо не бачив усі команди. Але Федерації футболу варто відродити традицію визначення кращих гравців усіх ліг. На мою думку, варто створити збірні ліг, щоб вони провели між собою товариські матчі. Тоді футбольні таланти будуть на видноті.

— Що вас ще непокоїть в організації змагань у лізі?

— Втрата інтересу до матчів у глядачів. Звичайно, розумію, що зараз людям не до футболу. Але ж гравці виходять на поле, щоб подарувати людям хоча б трохи радості. От був я у Севастополі, Кіровограді і здивувався, що на трибунах зібралося менше тисячі чоловік. Чому? Через неповагу до глядачів: на стадіонах не працює буфет, а люди ж ідуть туди після роботи. Раніше у перерві влаштовували показові виступи спортсменів, артистів, проводили лотереї. Зараз цього немає. Відсутня і реклама у багатьох містах.

— Кілька слів, будь ласка, про рівень суддівства.

— Там, де мені довелося інспектувати суддівство, претензій не було. Дуже добре, що серед суддів багато молодих, але їх треба навчати, і взагалі суддівство варто переводити на професіональну основу.

— Не тільки у вищій лізі?

— Звичайно. Я вірю у другу лігу. Їй тільки потрібна увага і підтримка федерації та спонсорів.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Телебачення

ЧЕТВЕР 14 січня

І ПРОГРАМА УТ

9.00 Худ. фільм «Затяті шахраї».
10.45 Музичне ревю. Додаток до програми «Клас-юніор-бізнес».
11.45 Мультфільм «У Муммі-Дол настає осінь».
12.00 УТН.
12.10 Худ. телефільм «Бодетаун». 43 серія.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей «Вулик».
16.40 Док. фільм «Ксімекстур відкриває світ».
17.00 Освітній канал для школярів. Фізико-математична школа. Як розв'язувати контрольні задачі з математики. Світова література. Шолом-Алейхем. «Хлопчик Мотя».
17.55 Мультфільм «Як козаки інопланетян зустрічали».
18.15 Концерт М. Стефюк, Державного оркестру народних інструментів України.
19.00 УТН.
19.20 «Право». Телерадіоканал.
19.50 Перспектива.
20.10 Токіо-балет.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Концерт української хорової духовної музики.
22.35 Молодіжна студія «Гарт».
23.35 Яблуко спокуси.
0.05 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 ...До шістнадцяти і старшим.
9.10 «Злочин лорда Артура». Худ. телефільм.
10.40 Прем'єра док. телефільму «Брат названий».
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона». 1 серія.
12.35 «Час для роздумів». Худ. фільм.
13.40 Мультфільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 «Блокнот».
15.15 «Мауглі». Мультфільм. 5 серія.
15.35 В.-А. Моцарт Концерт для фортепіано з оркестром фа мажор.
16.00 «Цар народився». Мультфільм. (США).
16.30 «Входження у владу».
17.00 Новини.
17.20 ...До шістнадцяти і старшим.
18.00 Худ. телефільм «Повернення в Едем». (Австралія).
18.50 «Велика прогулянка».
19.40 На добраніч, діти!
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 «Золотий Остап».
23.00 Новини.
23.25 Авторалі «Париж—Дакар».
23.55 «Чак Норріс — чемпіон кікбоксингу».

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

8.50 Шарман-шоу. Частина 1.
9.30 Дозвілля.
9.45 Шарман-шоу. Частина 2.
11.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 119 серія.
11.50 «Козирна дама».
12.35 Торговий дім «ТІНКО».
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.30 Ностальгічні посиденьки.
14.00 Автограф майстра. Режисер Андрій Гончаров.
15.20 Там-там-новини.
15.35 «Ансамбль народної музики».
16.05 «Ось це місце...». Частина 1.
16.50 М-трест.
17.05 Ази кар'єри.
17.20 «Її звуть Еврікa».
17.50 Парламентський вісник.
18.05 «Кроки».
18.45 Київська панорама.
19.05 Муз. фільм «Ти моя пісня».
19.25 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 120 серія.
20.15 «Хроно». У світі авто- і мотоспорту.
20.50 Баскетбол. Кубок Європи. «Динамо» (Київ) — «Ружомберок» (Словаччина).
22.25 Спортивна карусель.
22.40 На сесії Верховної Ради Російської Федерації.
23.10 Чемпіонат Європи з фігурного катання.
23.55 «Новий ілюзіон».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.55—16.25 Студія «ТЕТ-А-ТЕТ»: мультфільм «Фантазія».
14.50 Худ. фільм «Руда Соня».
16.15 Відеомузика.
16.25—16.55 Іспанська мова.
17.25 ХХ століття в кадрі і поза кадром. А. А. Ханжонков. Частина 2.
18.25 Новини.
18.45 Студія «ТЕТ-А-ТЕТ»: мультфільми.
19.00 Худ. фільм «Королі мамби».
20.45 Відеомузика.
21.00 Худ. фільм «Міцний горішок-2».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

© Рукописів не повертаємо.
© Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 737 662.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311005.